

Ons kenmerk
Zaaknummer: 537488

Bijlage[n]
3

Behandeld door
S.L. Duursema

Doorkiesnummer
0592 - 26 67 95

Vries
15 oktober 2018

Aan: Gemeenteraad Tynaarlo
Postbus 5
9480 AA VRIES

Onderwerp: Najaarsbrief 2018

Geachte raadsleden,

Hierbij presenteren we u de najaarsbrief 2018 als onderdeel van de voortgangsinformatie in de planning & control cyclus. In deze brief beschrijven wij de afwijkingen van de begroting 2018. Dit met het doel uw raad te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de diverse hoofdstukken en beleidsterreinen.

Beeld van de najaarsbrief

In deze najaarsbrief passen we de begroting 2018 aan met een bedrag van € 570.000 negatief. We zien buiten het sociaal domein om weinig grote afwijkingen ten opzichte van de begroting. Binnen het sociaal domein melden wij bij de voorjaarsbrief al een verwacht tekort van € 2 miljoen. De huidige stand is dat wij een tekort verwachten van € 2,9 miljoen, waarvan € 2,8 miljoen in de jeugdhulp. Wij hebben dit tekort nu verwerkt ten laste van het begrotingsresultaat 2018. We hebben een bureau ingeschakeld om het tekort binnen de jeugdhulp te onderzoeken en verwachten begin 2019 hier de uitkomsten van.

Proces

Deze najaarsbrief is de tweede bijstelling op de begroting van het lopende boekjaar 2018. De eerste bijstelling betrof de voorjaarsbrief 2018. In deze najaarsbrief worden de lopende begroting en de planning van het jaar 2018 gemonitord en waar nodig doen we voorstellen voor het bijstellen van de begroting 2018. Eventuele meerjarige effecten die uit deze najaarsbrief volgen, nemen we mee in de begroting 2019 en de meerjarenraming 2020 – 2022.

Ook dit jaar hebben we kritisch gekeken naar de mee te nemen gelden. We hanteren het beleid dat het geld in principe terugvloeit naar de algemene reserve, tenzij er een goed en duidelijk verhaal aan gekoppeld is. Ook dit jaar zijn er posten over om mee te nemen, elk met hun eigen verhaal.

Voortgang en ontwikkelingen per hoofdstuk

De begroting 2018 bestaat uit negen hoofdstukken. “Bestuur en ondersteuning”, “Veiligheid, Verkeer, vervoer en waterstaat”, “Economie”, “Onderwijs”, “Sport, cultuur en recreatie”, “Sociaal domein”, “Volksgezondheid en milieu” en “Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing”. Bij ieder hoofdstuk geven we aan hoe de realisatie van onze doelen en de voortgang van de acties verloopt.

Totaaloverzicht aanpassingen

In de tabel hierna is een samenvatting opgenomen van de voorstellen tot financiële bijstellingen die in deze najaarsbrief worden gedaan. Een toelichting per hoofdstuk is in het vervolg van de brief opgenomen. In bijlage 2 staat een gedetailleerd overzicht van de aanpassingen in de exploitatie zoals die in deze najaarsbrief worden voorgesteld. Daarbij is een splitsing gemaakt tussen de aanpassingen in de baten en lasten, mutaties op reserves zijn apart aangegeven.

Overzicht aanpassingen op hoofdstukniveau

Hoofdstuk	Lasten of Baten	2018	2019	2020	2021
<i>Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning</i>	<i>Lasten</i>	618.000	4.000	4.000	4.000
	<i>Baten</i>	1.147.000	13.000	13.000	-
<i>Hoofdstuk 1 Veiligheid</i>	<i>Lasten</i>	-27.000	-	-	-
	<i>Baten</i>	50.000	-	-	-
<i>Hoofdstuk 2 Verkeer en vervoer</i>	<i>Lasten</i>	566.000	-6.000	-6.000	-6.000
	<i>Baten</i>	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
<i>Hoofdstuk 3 Economie</i>	<i>Lasten</i>	-359.000	-	-	-
	<i>Baten</i>	-	-	-	-
<i>Hoofdstuk 4 Onderwijs</i>	<i>Lasten</i>	749.000	-	-	-
	<i>Baten</i>	-	-	-	-
<i>Hoofdstuk 5 Sport, cultuur en recreatie</i>	<i>Lasten</i>	34.000	23.000	23.000	23.000
	<i>Baten</i>	-26.000	-17.000	-17.000	-17.000
<i>Hoofdstuk 6 Sociaal domein</i>	<i>Lasten</i>	-3.964.000	-	-	-
	<i>Baten</i>	520.000	-	-	-
<i>Hoofdstuk 7 Volksgezondheid en milieu</i>	<i>Lasten</i>	-137.000	-4.000	-4.000	-4.000
	<i>Baten</i>	52.000	4.000	4.000	4.000
<i>Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>	<i>Lasten</i>	110.000	-	-	-
	<i>Baten</i>	100.000	-	-	-
Totale afwijking		-570.000	14.000	14.000	1.000

+ is voordeel, - is nadeel

Toelichting aanpassing exploitatie

Voor het verhogen van de inzichtelijkheid en het vergroten van de leesbaarheid lichten we alleen financiële afwijkingen op taakveldniveau groter dan € 25.000 toe. Om diezelfde reden geven we ook geen tekstuele toelichting op de volgende typen financiële wijzigingen:

- Budgettaire neutrale wijzigingen als gevolg van een ontvangen subsidie met daartegenover een hiermee verplicht samenhangende uitgave;
- Budgettaire neutrale verschuivingen tussen hoofdstukken;
- Budgettaire neutrale technische wijzigingen.

Alle aanpassingen per taakveld zijn opgenomen in de tabel in bijlage 2.

Hoofdstuk 0 || Bestuur en ondersteuning *Wegwijs in een dynamische omgeving en duurzaam en degelijk financieel beleid*

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Maatschappelijk vastgoed – Wij zijn in overleg met een aantal culturele instellingen in Eelde, omdat zij een voorstel hebben voor verhuizing. Wij willen met de partijen verder onderzoek doen omdat wij het belangrijk vinden dat de verschillende functies van de culturele instellingen elkaar versterken, maar ook om de ontmoetingsfunctie verder te versterken. Dat kost tijd, maar wij denken dat het voor een duurzame oplossing verstandig is om dat te doen. Wij houden goed contact met de partijen.

Waar de ontwikkeling van het accommodatiebeleid vordert, is het soms ook nodig om (tijdelijke) vervangende ruimtes te zoeken. Met betrekking tot Zuidlaren gaan we in gesprek met de huurders van de Ludinge over de mogelijkheden.

Herijking ABC beleid – Wij willen opnieuw bekijken welke functies (voorzieningen) in dorpen aanwezig moeten zijn. Dat willen we doen door met inwoners en verenigingen te praten. Dat kost tijd, maar daarmee denken we goede en volhoudbare keuzes te kunnen maken. Het herijken van het ABC beleid willen we doen aan de hand van de pilot in Eelde-Paterswolde.

Actualisatie exploitatie 2018

Begeleiding voormalige wethouders – De voormalige wethouders krijgen ondersteuning bij het vinden van ander werk. De hiermee gemaakte kosten waren niet geraamd. Dit levert een incidenteel nadeel aan de lastenkant op van € 35.000.

Verkoop woning Zuidlaren – Door verkoop van een woning in Zuidlaren is € 343.000 aan incidentele baten gerealiseerd. De boekwaarde van de woning is afgeboekt en was nagenoeg gelijk aan de opbrengst. Dit levert een extra incidentele last op van hetzelfde bedrag. Per saldo is hierdoor het effect € 0.

Verkoop woning Oranjepolder – Het beleid is dat bij huuropzegging van woningen in de Oranjepolder in Paterswolde per geval moet worden afgewogen of de woning beschikbaar moet blijven of kan worden verkocht. Ingezet is op geleidelijke verkoop van deze voormalige huurwoningen. In september is een woning verkocht in de Oranjepolder. Dit levert voor het jaar 2018 een incidenteel voordeel op aan de batenkant van € 225.000.

Informatiebeleidsplan – In 2018 worden t.b.v. een aantal projecten die in het informatiebeleid zijn beschreven middelen uit de reserve informatiebeleid onttrokken. Het gaat hierbij om de laatste puntjes op de 'i' betreffende de BGT, de invoering/implementatie van een besluitvormingsmodule in Mozard en de aansluiting van iBurgerzaken op eHerkenning. Ook het nieuwe Geo-informatiemagazijn Flamingo, de vervanger van Stroomlijn, is dit jaar geïmplementeerd. Hier zijn nog niet alle facturen van ontvangen. Naar verwachting zal in 2018 € 70.000 aan de reserve worden onttrokken t.b.v de dekking van de lasten.

Hogere rentelasten – In augustus zijn twee nieuwe leningen afgesloten en is een lening overgenomen waardoor de rentelasten zijn toegenomen. Bij de voorjaarsbrief was daar nog geen rekening mee gehouden. Dit brengt een incidenteel nadeel aan de lastenkant met zich mee van € 75.000. In de begroting 2019 zijn deze rentelasten reeds structureel opgenomen.

Algemene uitkering – Per saldo hebben de mutaties van de septembercirculaire een negatief effect van € 470.000. Dit nadeel is het saldo van een nadelige accresontwikkeling over 2018 en een positief verschil door hoeveelheidsverschillen.

Vrijval Onvoorzien incidentele middelen – Dit betreft een structureel budget ten behoeve van de raad voor het opvangen van onvoorzien uitgaven. In 2018 is nog geen gebruik gemaakt van dit budget. Het voorstel tot vrijval leidt tot een incidenteel voordeel aan de lastenkant van € 32.500.

Schommelfonds – In onze begroting hebben we een bedrag van € 500.000 staan aan schommelfonds. Dit bedrag is bestemd om schommelingen van de algemene uitkering op te vangen. Dit bedrag wordt voor € 470.000 ingezet om de nadelige ontwikkeling van de algemene uitkering op te vangen. Het restant (€ 30.000) kan voor 2018 vrijvallen en geeft een incidenteel voordeel aan de lastenkant.

Reserve GAE – In 2018 worden lasten gemaakt voor Groningen Airport Eelde inzake de reguliere bijdrage voor het routefonds en NEBAB-kosten. In 2017 is een reserve ingesteld om deze lasten te dekken. Met deze wijziging wordt het budget aan de reserve onttrokken en opgenomen in de exploitatie.

Vrijval primitief begrotingssaldo – In de begroting staat het onbestemd positief begrotingsresultaat van € 641.000. Dit kan vrijvallen en geeft een incidenteel voordeel aan de lastenkant.

Hoofdstuk 1 || Veiligheid *Veiligheid maak je samen*

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

APV aanpassen i.h.k.v. Wet aanpak overlast – In de herziening van de APV wordt aan de raad voorgesteld een artikel op te nemen voor de Wet aanpak overlast. Dit is eind 2018 gereed.

Oplevering resultaat integrale veiligheidsmonitor – De rapportage is gereed en wordt binnenkort ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

Handhaving bewoning permanente recreatiewoningen – Het voornemen was om in het eerste kwartaal een informatiebijeenkomst met de raad over het thema “permanente bewoning van recreatiewoningen” te beleggen. In de eerste week van oktober staat deze bijeenkomst gepland.

Actualisatie exploitatie 2018

Brandwachten – In verband met een handhavingszaak worden kosten gemaakt voor de inzet van brandwachten. De gemaakte kosten worden verhaald. Met voorgestelde wijziging wordt een incidenteel nadeel opgenomen aan de lastenkant van € 50.000. Daarnaast wordt een incidenteel voordeel aan de batenkant opgenomen van hetzelfde bedrag. Per saldo is deze wijziging daarom € 0.

Hoofdstuk 2 || Verkeer, vervoer en waterstaat *Een goed vervoersnetwerk voor een leefbare gemeente*

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Fietssnelweg – De komende periode wordt door diverse partijen verder gewerkt aan het realiseren van (delen) van de snelle fietsverbinding tussen Assen en Groningen. Wij zullen naar verwachting in het vierde kwartaal verdere voorstellen over de wijze van deelname hieraan door onze gemeente aan uw raad voorleggen.

OV-knooppunt – De provincie werkt nog steeds aan het ontwerp. De verwachting is dat de planologische procedure nog in 2018 kan starten.

Actualisatie exploitatie 2018

Onderhoud wegen – Voor het onderhoud van wegen en investeringen in wegen zijn eind 2015 extra middelen beschikbaar gesteld. De kredieten, die voor de werkzaamheden beschikbaar zijn gesteld, zijn nog niet afgesloten. De kapitaallasten zijn reeds in de meerjarenbegroting opgenomen. Omdat de investeringen nog niet zijn gedaan, kunnen de kapitaallasten incidenteel vrijvallen. Verder hoeven we de aangehouden percentages onvoorzien bij de grote onderhoudsbestekken niet in te zetten. Dit levert een incidenteel voordeel aan de lastenkant op van € 433.000.

Kunstwerken (bruggen) – Wij hebben uw raad geïnformeerd over de schade aan de brug in de Woltsingel in Eelderwolde en de ingestelde gewichtsbepijking. Naar aanleiding van deze schade voeren wij nader

onderzoek uit naar alle bruggen in Waterwijk. Wij komen bij uw raad terug met de resultaten van dit onderzoek en met een voorstel voor het eventueel herstellen van de bruggen. In het vierde kwartaal van 2018 informeren wij uw raad over deze resultaten. Hierbij wordt ingegaan op zowel de staat van onderhoud als de constructieve draagkracht van de kunstwerken.

Voor de kapitaallasten voor de investeringen in kunstwerken zijn eind 2015 extra middelen beschikbaar gesteld. Op basis van de inventarisatie naar de staat van de kunstwerken komt in 2019 in beeld welke investeringen nodig zijn en wordt aan uw raad gevraagd de benodigde kredieten beschikbaar te stellen. Dit betekent dat de middelen die beschikbaar zijn voor de kapitaallasten van de investeringen in 2018 gedeeltelijk vrij kunnen vallen. Dit levert een incidenteel voordeel aan de lastenkant op van € 100.000.

Hoofdstuk 3 || Economie *Inzetten op lokale en regionale economie*

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Aansluiten bij bestaande structuren – Als nieuw college zijn wij gestart met de kennismaking en de contacten met de ondernemers en partijen en het bezoeken van een aantal bedrijven. Wij willen in het kader van ‘Tynaarlo verbindt’ samen met de ondernemers op zoek gaan naar impulsen en verbeteringen. Het geld willen we daarom in 2019 besteden. In deze najaarsbrief wordt een verzoek gedaan om de gelden t.b.v. Tynaarlo verbindt over te hevelen naar 2019.

Bedrijvenregeling – Uit de bedrijvenregeling Provincie Drenthe is geld beschikbaar voor de ondersteuning van ondernemers. Dit jaar zijn al twee subsidies toegekend voor een totaalbedrag van € 100.000.

Onderzoek Economisch beleid – De rekenkamercommissie is in mei van dit jaar een onderzoek gestart naar het economisch beleid en het vestigingsklimaat in de gemeente. Het onderzoek is gaande en wordt uitgevoerd door Bureau Buiten uit Utrecht. Het onderzoek bestaat ondermeer uit interviews met ondernemers en ondernemersverenigingen en een enquête onder een steekproef van ondernemers.

Mooie en actieve kernen – Wij werken aan de uitvoering van de motie voor bruisende kernen. In Vries hebben we gesproken over de plannen, die beoordelen we nu op (technische) haalbaarheid. Dat kost tijd, maar we denken dat we voor het einde van het jaar met de initiatiefnemers over de uitvoering van de plannen kunnen spreken. Voor de dorpen Eelde en Zuidlaren zijn we nog niet gestart. We pakken dit in 2019 op.

Vrijtijdseconomie – De provincie en de gemeenten willen van Drenthe dé vrijetijdsprouvincie van Nederland maken. Dit door het opzetten van een digitale database als fundament voor gastheerschap en informatievoorziening, Vitale Vakantieparken Drenthe, het intensiveren van de samenwerking met Hondsrug Drenthe (regiomarketing), het ontwikkelen van een drieluik app, website en een plattengrond/folder voor de marketing van Zuidlaren.

Wij nemen deel aan “Vitale Vakantieparken” en gaan de recreatie ondernemers in onze gemeente bezoeken. Daar starten we mee in dit najaar.

Uitgifte Vriezerbrug – Sinds het begin van 2018 heeft geen verdere uitgifte plaatsgevonden. Er is nog steeds 1 ha op de zichtlocatie beschikbaar.

Bestemmingsplan voorterrein GAE – Zoals in de voorjaarsbrief aangegeven is de verwachte oplevering van het bestemmingsplan voorterrein, vanwege het feit dat GAE meer tijd voor planvorming nodig had, doorgeschoven naar eerste helft 2019. Dit is nog steeds de verwachting.

Actualisatie exploitatie 2018

Reserve GAE – In 2018 worden lasten gemaakt voor Groningen Airport Eelde inzake de reguliere bijdrage voor het routefonds en NEBAB-kosten. In 2017 is een reserve ingesteld om deze lasten te dekken. Met deze wijziging wordt het budget aan de reserve onttrokken en opgenomen in de exploitatie.

Economische promotie – Toeristische informatie en regionale promotie hebben gezamenlijk in 2018 een incidenteel voordeel van € 43.000 aan de lastenkant. In 2018 zijn de kosten voor regionale promotie nog deels uit een incidenteel beschikbaar budget betaald. In 2019 wordt voortgezet op de regionale promotie die voor Tynaarlo ook positieve effecten heeft.

Hoofdstuk 4 || Onderwijs

Een netwerk van goede, sterke scholen in gebouwen van deze tijd

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Passende zorgstructuur op scholen – Met het doel dat zoveel mogelijk kinderen naar het regulier basisonderwijs kunnen gaan, doen wij een onderzoek naar de stand van zaken van passend onderwijs. CMO Stamm is gestart met dit onderzoek. We verwachten begin 2019 de resultaten van het onderzoek gereed te hebben. Daarna gaan we met de schoolbesturen in gesprek om de aanpak en de rollen van alle betrokkenen te bespreken.

Overleg schoolbesturen – Wij zijn weer actief gestart met een gezamenlijk overleg met alle schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Wij hechten aan goede communicatie en willen onderwerpen met hen delen en bespreken. De eerste ervaringen zijn positief.

Voortgang accommodatiebeleid – In 2018 is verder uitvoering gegeven aan de projecten binnen het accommodatiebeleid in de kernen Eelde-Paterswolde, Vries en Tynaarlo:

- In Vries is de OBS de Vijverstee inmiddels gereed en in gebruik genomen. Hier wordt de laatste hand gelegd aan het inrichten van het buitenterrein.
- In Tynaarlo is sprake van vertraging. Hierover zijn afspraken gemaakt met Stichting Baasis. De oplevering staat gepland voor maart 2019.
- In Eelde in het plangebied Groote Veen vordert de bouw van de gezamenlijke school volgens planning. De verwachting is dat deze wordt opgeleverd aan het eind van 2018. Daarna vindt de buiteninrichting en de verhuizing van beide scholen plaats. De scholen starten hier met lesgeven direct na de voorjaarsvakantie 2019.
- De procedure voor de omgevingsvergunning van de dubbele sporthal in Groote Veen loopt. Beoogde oplevering staat gepland voor het vierde kwartaal 2019.
- De “vernieuwbouw” van Obs de Westerburcht loopt uit qua planning. Dit heeft als oorzaak de veranderende prognose van deze school. Hierdoor zijn de oorspronkelijke vernieuwbouwplannen gewijzigd, de bouwkosten gestegen en is de uitvoering uitgesteld. In het najaar van 2018 start men hier met de vernieuwbouw.
- De uitvoering van de eerste projecten in voormalig Westlaren staan voor medio 2019 op de planning.
- Uitvoering van de plannen voor de Wenackers is mede afhankelijk van de grondverwervingsbesprekingen. Eind 2018 verwachten we hier meer duidelijkheid over.

Na duidelijkheid rondom de verwerving van benodigde gronden, kan ook gestart worden met de verdere uitwerking van de plannen voor het Wenackers terrein en Schuilingsoord.

Actualisatie exploitatie 2018

Update accommodatiebeleid – Vanwege de stijgende bouwkosten en de veranderende plannen bij de Westerburcht, ligt er een verzoek van de onderwijsinstelling voor een aanpassing van het beschikbare budget bij deze school, alsook voor het budget voor OBS de Veenvlinder. Met de onderwijsinstellingen zijn middels een uitvoeringsovereenkomst afspraken gemaakt over de toetsing van de plannen door de gemeente en het aanpassen van het budget, indien noodzakelijk. Inmiddels worden de vernieuwde plannen door de gemeente getoetst. Een eventuele aanpassing van het budget zal separaat aan uw raad worden voorgelegd.

Vrijval kapitaallasten accommodatiebeleid – In de begroting is structureel budget aanwezig om kapitaallasten voortvloeiend uit het accommodatiebeleid te dekken. Omdat de kredieten reeds beschikbaar zijn gesteld, maar de investeringen in 2019 plaats zullen vinden, valt een bedrag van € 725.000 als incidenteel voordeel aan de lastenkant vrij.

Hoofdstuk 5 || Sport, cultuur en recreatie *Iedereen in Tynaarlo kan genieten in zijn vrije tijd*

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Evaluatie verzelfstandiging zwembaden – Volgens de exploitatieovereenkomst tussen de gemeente en de Stichting Zwembaden vindt eens in de drie jaar een evaluatie plaats. Voor het eerst in 2018. De evaluatie gaat over: de ontwikkeling van het gebruik van de zwembaden door de doelgroepen, het energieverbruik en de exploitatiekosten in de periode 2015-2017.

Bibliotheekvisie uitwerken – *Tussentijds evaluatie SBOT*. De tussentijdse evaluatie van het meerjarenplan van de bibliotheekstichting vindt plaats in 2019. Vooruitlopend daarop zijn wij met de stichting in gesprek over de evaluatiecriteria.

Culturele gemeente – Het culturele jaar is in juni afgesloten met tien uitverkochte openluchtvoorstellingen van 'Het Meisje van Yde'. De vele initiatieven door en voor de inwoners van Tynaarlo hebben het culturele veld in de gemeente versterkt. De evaluatie is opgesteld en wordt in het najaar aan uw raad aangeboden. Wij kijken op een positieve manier terug op het culturele jaar en hebben gezien op hoeveel manieren inwoners, culturele partijen en bezoekers betrokken zijn. Daar willen we op voortborduren. De behaalde successen en verworven kennis en ervaringen vormen een basis voor de continuïteit naar de toekomst, waar we als gemeente blijvend op willen inzetten.

Sport en bewegen in het sociaal domein – Op verschillende gebieden werken we met onze buurtcoaches samen met sociale teams in het sociale domein. Met verschillende projecten werken we aan de transformatiedoelstellingen, bijvoorbeeld met de Gezonde School (gezondheid bij jongeren), Sociaal vitaal (ouderen), Sport maakt Actief (werkzoekenden), POD Sport (jeugdzorg in de sport), Sportloket (onder meer bij de TUVO en in samenwerking met zorgaanbieders).

Projecten waar de buurtsportcoaches mee aan de slag zijn gegaan en die ook in 2019 doorgezet worden zijn (1) Sport maakt actief: Project voor inwoners die werkzoekende zijn en staan ingeschreven bij het Werkplein Drentse Aa. (2) Sociaal Vitaal Vries: Project voor zelfstandig wonende senioren tussen de 70-85 jaar in kern Vries, en (3) Gezonde scholen: Een Gezonde School is een school die structureel aandacht besteedt aan gezondheid. In de gemeente Tynaarlo zijn 11 basisscholen een 'Gezonde school'.

Speelvoorzieningen – Wij merken dat vanuit wijken en inwoners behoefte is om samen aan de slag te gaan om speelvoorzieningen in de wijken te realiseren. Het afgelopen jaar is een aantal initiatieven opgepakt met inwoners. Die leiden vaak tot goede samenwerking. In september is de skatebaan in Zuidlaren geopend en de vierde speelplek in Midlaren. Ook zijn we gestart met oriënterende gesprekken op verschillende andere plekken. De vraag en behoefte is groter dan het budget dat het afgelopen jaar beschikbaar was en dat verwachten we ook voor de komende jaren.

Vitaal Platteland – In het kader van Vitaal Platteland ondersteunen en participeren we in initiatieven en projecten van derden, waaronder provincies, waterschappen en particuliere-(dorps)belangenverenigingen. Op deze wijze zijn verschillende projecten gerealiseerd. Projecten waaronder: “Herstel Landgoederen Eelde-Paterswolde”, een wandel-/fietsverbinding in het gebied Tusschenwater, “Bloemrijke akkers” van de “Agrarische Natuur Drenthe”, “Omgevingsplan V Zeijen fase 1”. Ook is invulling gegeven aan de raadsnotie over “Weide en Akkervogels 2018”. Daarnaast zijn nog enkele nieuwe projecten in voorbereiding: “Herstel boerenerven Zeegse”, “Biodiversiteit Midlaren” en een initiatief van IVN-Vries voor de aanleg van “Een Voedselweide” ten westen van Vries.

Biodiversiteit – Bij iedere reconstructie wordt het vergroten van de biodiversiteit als uitgangspunt meegenomen en toegepast. Momenteel loopt een aantal projecten met als doel de biodiversiteit te vergroten. Rondom drie kernen wordt door aanpassingen aan de bermen en houtwallen, maar ook op particuliere erven de biodiversiteit vergroot. Daarnaast wordt het bermbeheer herzien, zodat ook hier een volgende stap in het vergroten van de biodiversiteit gemaakt kan worden.

Beleid invasieve exoten – Wij verwachten dat de beleidsnotitie over invasieve exoten in 2019 ter informatie aan uw raad aan te bieden.

Groenonderhoud door bewoners – Vanuit de bevolking komen regelmatig verzoeken over aanpassingen in de openbare ruimte. Tijdens deze “burgerparticipatietrajecten” wordt ook gesproken over “wie doet wat”. Ervaringen zijn tot op heden wisselend. Er is voldoende animo bij de burgers bij de aanleg van groen. Echter de animo voor het onderhouden van dat groen blijft achter. Gezien de beperkte ervaringen, zijn harde conclusies over dit thema nog niet te trekken.

Programma Natuurlijk Platteland – De projecten Streekbeheer Taarlo en Oudemolen alsook het Landschapsproject Bunne-Winde zijn op dit moment in uitvoering. Verwachte afronding is in het voorjaar 2019. Het landschapsproject ‘Herstel boerenerven Zeegse’ is op dit moment in voorbereiding. Na goedkeuring van het college kan de uitvoering hiervan dit najaar 2018 starten met een doorlooptijd in 2019. Voor wat betreft het Programma Natuurlijk Platteland is de provincie Drenthe de ‘trekker’ en heeft een doorlooptijd tot 2027. Verschillende projecten op het gebied van o.a. Natura 2000, Kaderrichtlijn water en Programmatische aanpak Stikstof (PAS) zijn provincie-breed in voorbereiding. Aanvullende gemeentelijke wensen op het gebied van o.a. Natuur en Landschap, Water en Recreatie en Toerisme kunnen hierin ‘meeliften’. Uitvoering van projecten binnen de gemeente Tynaarlo zullen naar verwachting starten vanaf 2019.

Openlucht recreatie – De realisatie van de wandel-/fietsverbinding als onderdeel van het plan Tusschenwater zal, in de vorm van een brug, naar verwachting dit najaar 2018 gerealiseerd zijn. Ook de recreatieve beleving is versterkt door de gerealiseerde verbinding van bestaande wandelroutes vanuit het Laarwoudbos met het gebied Tusschenwater. De nieuwe fiets-voetgangersbrug in De Dijk is gereed. In het vierde kwartaal wordt het, in verband met de werkzaamheden nu nog afgesloten deel van De Dijk, weer opengesteld voor voetgangers en fietsers. Tijdens het broedseizoen blijft de route afgesloten ter plaatse van de brug.

Actualisatie exploitatie 2018

Actualisatie huren – Door diverse afwijkingen in de huurinkomsten van sportaccommodaties wordt een bijstelling gedaan op de begroting. In het kader van het project accommodatiebeleid is een aantal accommodaties gesloopt, verkocht of niet meer in gebruik waardoor geen huurinkomsten meer zijn te verwachten op deze locaties. Daarnaast geldt voor een aantal accommodaties dat deze minder verhuurd worden terwijl andere accommodaties juist meer verhuurd worden. Met bijgevoegde wijziging wordt dit structureel gecorrigeerd. Gezamenlijk geeft dit een structureel voordeel van € 19.000 (Waarvan € 3.000 structureel vanaf 2019) aan de lastenkant en een structureel nadeel van € 17.000 aan de batenkant. Voor 2018 geldt een incidenteel nadeel aan de batenkant van € 9.000.

Hoofdstuk 6 || Sociaal domein *Dichterbij de inwoner*

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Algemene Ontwikkelingen – In grote lijn gaat het goed op het Sociaal Domein. De sociale teams worden steeds bekender in de dorpen, zijn aanwezig en hebben een steeds completer netwerk. De dienstverlening is op peil (cliënttevredenheid is op en gedeeltelijk boven het Drents gemiddelde) en wij ontvangen weinig bezwaren. Via resultaatgericht indiceren en aanbesteden wordt er steeds beter gewerkt aan een doel dat inwoners willen bereiken met de ondersteuning.

Met de invlechting van de taken van Alescon naar WPDA zorgen we dat voor de SW-medewerkers goede werkplekken behouden blijven.

Via diverse pilots en initiatieven wordt bijgedragen aan het versterken van sociale verbanden en het ontwikkelen van lichtere vormen van de zorg. Op de meeste terreinen worden de doelen gehaald. Op bijna alle deelreinen in een voldoende hoog tempo en dat we willen zien vol te houden.

Monitor sociaal domein – De raad heeft met het vaststellen van de begroting 2018 het kader voor wat betreft het sociaal domein opnieuw bepaald. Dit kader stelt dat de kosten van het sociaal domein moeten passen binnen de beschikbare rijksmiddelen. Bij het opmaken van de jaarrekening 2017 is gebleken dat een tekort op het sociaal domein is ontstaan van € 1,5 mln. Ook voor 2018 verwachten wij een tekort. Onze huidige inschatting is dat het in 2018 uitkomt op € 2,9 mln. Dit tekort is vrijwel volledig ontstaan binnen de Jeugdhulp. In de Monitor Sociaal Domein die opgenomen is in de bijlage van deze najaarsbrief geven wij inzicht in de ontwikkeling van de kosten in 2018.

Na het opstellen van ons uitvoeringsprogramma en de evaluatie van het sociaal domein worden keuzes met betrekking tot het sociaal domein aan uw raad voorgesteld. Op basis van het dan voorgestelde beleid wordt mogelijk de begroting (structureel) aangepast. In de voorjaarsnota is besloten om binnen de ARGI een bedrag te reserveren van € 1,5 mln., om een eventueel tekort over 2018 binnen het sociaal domein op te kunnen vangen. In deze najaarsbrief is het tekort incidenteel financieel verwerkt ten laste van het begrotingssaldo. Daarom wordt nu ook voorgesteld om de reservering voor het tekort van 2018 van € 1,5 mln binnen de ARGI te laten vervallen.

In de Monitor Sociaal Domein (Bijlage 3) over de eerste helft van 2018 rapporteren we inhoudelijk en financieel over de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, waarbij we onderscheid maken in de onderdelen Jeugd, Wmo en Participatie. Daarnaast geven we een overzicht en analyse van de meerjarenbudgetten op grond van de septembercirculaire 2018.

Tussenvoorziening – Per 1 augustus 2018 is een nieuwe pilot gestart onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Nieuwe (dus nog maar kort in Nederland verblijvende) vergunninghouders kunnen tot een maximum van 70 personen in de Tuvo worden geplaatst. Zij krijgen daar net als bij de vorige pilot een intensief participatie- en integratietraject aangeboden, wederom uitgevoerd door Inlia. De pilot duurt een jaar, met de mogelijkheid van één jaar verlenging. Tot nu toe zijn er Syrische gezinnen geplaatst, waaronder veel kinderen. Bij de Tuvo zijn veel vrijwilligers betrokken.

Actualisatie exploitatie 2018

Decentralisatie en integratie uitkering – In de septembercirculaire zijn de rijksbudgetten voor WMO en Jeugd bijgesteld. Conform onze uitgangspunten wordt deze bijstelling budgettair neutraal verwerkt. De gemeente Tynaarlo heeft € 525.000 voor de pilot kleinschalige opvang voor kansrijke asielzoekers. Het budget wordt ingezet om te toetsen in welke mate de gekozen aanpak (kleinschalige opvang, directe focus op integratie en participatie) beantwoordt aan de doelstellingen om het asielsysteem voor opvang te flexibiliseren en beter te laten aansluiten op integratie en participatie.

Tekort jeugdhulp – De verwachting is dat in 2018 € 2,8 mln. meer wordt uitgegeven aan Jeugdhulp dan het Rijk beschikbaar heeft gesteld. In de monitor wordt hier meer toelichting op gegeven.

Beschermd wonen 2018 – De verwachting is dat de opbrengsten hoger gaan worden t.o.v. de begroting 2018. In totaal verwachten wij nu, inclusief de bijstelling van de voorjaarsbrief, € 550.000 over te houden op het budget voor beschermd wonen.

Afrekening Beschermd wonen 2017 – In de jaarrekening 2017 van de gemeente Tynaarlo is rekening gehouden met een nog te ontvangen bijdrage van de centrumgemeente Assen uit het overschot op de uitvoering van de beschermd wonen taak van € 708.000. Deze bijdrage valt € 50.000 lager uit, dit resulteert in een incidenteel nadeel aan de lastenkant.

Bijstandsverlening – De uitgaven voor de bijstandsverlening vallen € 620.000 hoger uit dan geraamd. Daar staan ook extra inkomsten vanuit het Rijk van € 520.000 tegenover, per saldo een nadeel van € 120.000. Het verstrekken van uitkeringen is een openeinderegeling.

Hoofdstuk 7 || Volksgezondheid en milieu Duurzame oplossingen voor toekomstige generaties

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Wandelbos Tynaarlo – Dorpsbelangen Tynaarlo heeft een herinrichtingsplan opgesteld om een kwaliteitsslag te maken in het wandelbos. De afwatering wordt verbeterd, daarnaast worden de paden iets opgehoogd en wordt een pad voor onderhoud aangelegd langs de vijver. Het plan behelst verder dat twaalfhonderd eerste- of tweedejaars bomen worden gepland. NS-vastgoed heeft een financiële bijdrage toegezegd. Dorpsbelangen zal ook een aanvraag doen voor subsidie. Voor een deel worden de werkzaamheden door vrijwilligers uitgevoerd.

Glasvezel – De Coöperatie Glasvezel Noord is na de zomer verder gegaan met werving in Donderen en Zeijen en delen van Vries. Na de actie bepaalt de coöperatie hoe uitvoering te geven aan de aanleg van glasvezel.

Het Drents Glasvezel Collectief (DGC) is gestart met de wervingscampagne. Doel van DGC is om glasvezel aan te leggen in de buitengebieden en de kleine kernen van Noordoost-Drenthe. Het betreft ook een deel van de gemeente Tynaarlo, exclusief het gebied van de Coöperatie Glasvezel Noord. DGC werkt samen met Glasvezel buitenaf en RE-NET, dochter van RENDO. De campagne is erop gericht zoveel mogelijk deelnemers te werven. Als er voldoende deelnemers zijn kan begin volgend jaar al gestart worden met graafwerkzaamheden.

DGC, Glasvezel buitenaf en RE-NET zijn op dit moment in gesprek met de gemeenten Tynaarlo, Aa en Hunze en Assen en de provincie Drenthe over financiële ondersteuning. Eerder hebben de gemeenteraden van Tynaarlo en Aa en Hunze zich al positief uitgesproken over het verstrekken van een lening voor zogeheten grijze adressen. De provincie Drenthe is bereid om een lening te verstrekken voor de witte adressen.

De samenwerkingspartners van DGC hebben aangegeven dat zij beschikken over voldoende investeringskapitaal en dat leningen daardoor niet het middel zijn om het initiatief te ondersteunen. Wel heeft men een subsidie nodig om de aanleg van glasvezel bij alle witte adressen economisch haalbaar te maken. Bij witte adressen gaat het immers om gebieden met lage woningdichtheden, grote afstanden en dus veel graafwerk. Daardoor zijn de kosten hoog. Hiervoor is een eenmalige subsidie nodig. Deze vraag is neergelegd bij de drie gemeenten en de provincie, die zich daar nu samen over buigen.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) – Rondom de RUD spelen diverse zaken. Op dit moment wordt vanuit de gemeente ingezet op de digitalisering van milieudossiers. Doel is om de informatie-uitwisseling te optimaliseren. Dit moet leiden tot verbetering van de dienstverlening door de RUD. Voor 2018 laten de cijfers over het eerste half jaar een positief resultaat zien.

Afval is grondstof – De aanbesteding voor de inzameling van het huishoudelijk afval is afgerond en gegund aan een nieuwe inzamelaar. Ook de aanbesteding voor de aanschaf van de PMD-containers (Plastic, Metalen en Drankenkartons) is afgerond. Deze containers worden in december in de gemeente

uitgegeven. In oktober worden de nieuwe tarieven voor de inzameling van huishoudelijk afval aan uw raad voorgelegd.

Kostendekkend begraven – In 2018 is geld beschikbaar voor het kunnen ruimen van de 200 graven die de afgelopen jaren aan de gemeente zijn teruggegeven. Het fysiek ruimen van de graven verloopt volgens planning. De samenwerking met de Historische verenigingen loopt ook. Echter, omdat we hier met vrijwilligers werken duurt het samenstellen van de lijst met historische graven langer dan we vooraf hadden ingeschat.

Voor het bepalen van de tarieven voor het begraven voor 2019, wordt nog dit jaar een informatieavond georganiseerd. Tijdens deze informatieavond worden de vragen van uw raad, die tijdens de vorige informatieavond zijn gesteld, beantwoord.

Duurzaamheid – De energielabels van de gemeentelijke gebouwen zijn tien jaar geleden gemaakt, deze labels zijn daarom niet meer actueel. De gemeente is wettelijk verplicht haar publieke gebouwen van een geldig label te voorzien. Bij een label hoort een advies om het gebouw te verduurzamen. In het vierde kwartaal 2018 wordt een maatwerkadvies per gebouw opgeleverd. Vervolgens komen we terug bij uw raad met een voorstel hoe om te gaan met de adviezen.

In de afgelopen periode hebben wij op veel gebieden initiatieven ondersteund en zelf meegedaan aan de bewustwording rondom duurzaamheid, bijvoorbeeld op basisscholen. Duurzaamheid komt op verschillende manieren aan bod bij het maken van plannen en de uitvoering van het werk dat we doen. Wij zijn van plan de duurzaamheidsvisie te herzien en zullen dat oppakken om doelen en ambities en de accenten voor de komende jaren te formuleren.

RES – Wij nemen actief deel aan de Regionale Energie Strategie (RES) die als doel heeft om in de regio de krachten te bundelen om samen de opgave op het gebied van wind- en zonne-energie aan te pakken met daarbij ook de vragen rondom de manier waarop dat ruimtelijk kan worden ingepast. Daarmee ligt een nauwe relatie met de omgevingsvisie. De inwoners worden betrokken en vanuit ons college zijn wij met twee wethouders vertegenwoordigd.

Actualisatie exploitatie 2018

Afval – Door gestage groei van het aantal woningen is de opbrengst afvalstoffenheffing vast gedeelte toegenomen. Dit levert in 2018 een incidenteel voordeel op van € 30.000. Voor 2019 en volgende jaren is deze woningtoename al in de begroting verwerkt.

Ook de opbrengst afvalstoffenheffing, onderdeel diftar, neemt toe omdat meer afval wordt aangeboden. We zien dat meer gft wordt ingezameld en meer afval naar de milieustraat wordt gebracht. Het beleid is gericht op gescheiden inzameling van afvalstromen. De omvang van het ingezamelde restafval blijft nagenoeg gelijk. Dit geeft hogere opbrengsten van incidenteel € 22.000. Het grotere aanbod van gft-afval levert een incidenteel nadeel op van €8.000.

Per saldo geven deze wijzigingen een nadeel van incidenteel € 44.000. Dit nadeel verrekenen we met de voorziening reiniging (lagere onttrekking). Per saldo zijn de wijzigingen budgetneutraal.

Update e-labels – Dit betreft een budget neutrale administratieve correctie. Per abuis is het budget voor het updaten van de Energie Prestatie Adviezen (EPA) in hoofdstuk 8 opgenomen. Met voorgestelde wijziging wordt dit naar hoofdstuk 7 overgebracht, conform de begroting 2018.

Hoofdstuk 8 || Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing *Goede ruimtelijke ordening en volkshuisvesting op financieel verantwoorde wijze*

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Omgevingswet – We bereiden ons voor op de komst van de Omgevingswet. Daartoe is een projectteam samengesteld waarin diverse disciplines vertegenwoordigd zijn. Het tempo van de invoering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de snelheid waarmee de wetgeving wordt uitgewerkt en verder wordt

ingevuld door het Rijk. Dat geldt ook voor de het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Wij anticiperen daar zo goed mogelijk op door de ontwikkelingen te volgen. Dat doen we niet alleen intern maar ook in SDA+N verband en in VDG-verband. In VDG-verband stemmen we ook af met andere ketenpartners. We hebben de RUD gevraagd om een voorstel te doen op welke aspecten en op welke wijze zij de partners kan adviseren over de invoering van de Omgevingswet. Vlak voor de zomervakantie hebben we intern een bijeenkomst met onder meer RO-medewerkers, projectleiders en bouwplantoetsers een sessie gehouden hoe om te gaan met participatie bij ruimtelijke initiatieven van derden in de geest van Omgevingswet. Deze bijeenkomst krijgt een vervolg.

Het Rijk heeft aangegeven dat de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking treedt.

Omgevingsvisie – Met de komst van de Omgevingswet moet de gemeente een omgevingsvisie opstellen. Dit doen we samen met inwoners en organisaties, waarbij we onder andere kijken naar actuele ontwikkelingen in de samenleving. We willen werken vanuit een actuele toekomstvisie.

In de voorgaande bestuursperiode is een startdocument en een participatieplan voor de omgevingsvisie opgesteld. Het uitgangspunt in het participatieplan is dat eerst themabijeenkomsten georganiseerd worden met professionals en daarna kerngerichte bijeenkomsten met inwoners. De uitkomsten van deze bijeenkomsten worden verwerkt in de omgevingsvisie. De raads werkgroep is meegenomen bij de voorbereiding van het startdocument en participatieplan en zal ook de komende periode weer een rol krijgen. Het startdocument en participatieplan worden voor 1 januari 2019 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen voor een aanbesteding van een bureau dat ons gaat helpen bij het participatieproces en het opstellen van de omgevingsvisie. Zodra een bureau geselecteerd is en het startdocument en participatieplan door de raad zijn vastgesteld, wordt een plan van aanpak opgesteld. Het plan van aanpak gaat invulling geven aan het startdocument en participatieplan. De raads werkgroep wordt hierbij betrokken. Naar verwachting zal dit het eerste kwartaal van 2019 zijn. Aansluitend kan het participatietraject met inwoners en organisaties starten.

Alhoewel de omgevingsvisie wettelijk gezien pas in 2024 gereed hoeft te zijn, is de planning om deze gereed te hebben wanneer de omgevingswet in werking treedt (2021).

Wet VTH (Vergunningverlening, toezicht en handhaving) – Voor gemeenten gelden kwaliteitseisen op het gebied van de VTH taken. De raad heeft in 2016 besloten dat de gemeente aan deze eisen moet voldoen en waar dat niet lukt, de samenwerking zoekt met de gemeenten Aa en Hunze, Assen en Noordenveld. Een noodzakelijke eerste stap is de inventarisatie van de huidige stand van zaken. Hiervoor is een systeem beschikbaar en een bedrijf gevonden, dat in staat is om op basis van aangeleverde informatie de verschillende gemeenten te beoordelen.

Het systeem kan vervolgens laten zien hoe de individuele gemeenten ervoor staan en hoe we gezamenlijk aan de eisen voldoen. Daaropvolgend kunnen we voor de gezamenlijke organisaties opleidingen en cursussen organiseren.

Grondexploitaties – De huidige stand van zaken van de lopende grondexploitaties geven op dit moment geen aanleiding tot noodzakelijke tussentijdse aanpassingen.

Dit najaar komt de commissie BBV met een aanvullende notitie grondexploitaties waarin de toepassing van de PoC-methode nader wordt uitgewerkt. Ook zal dan meer uitleg komen op het onderscheid tussen projectgebonden risico's en macro-risico's. Deze uitleg zal worden meegenomen bij de actualisatie van de grondexploitaties per 1 januari 2019 en de risicoanalyses. Op dat moment zullen ook de tussentijdse winsten worden genomen uit grondexploitaties.

Vennootschapsbelasting – Op dit moment is nog geen duidelijkheid over de bepaling van de jaarwinst voor grondexploitaties. In verband hiermee hebben gemeenten voor het indienen van de aangifte vennootschapsbelasting 2016 uitstel gekregen tot november 2018.

Centrum Zuidlaren – Wij gaan de komende periode verder vorm en inhoud geven aan de uitkomsten van het draagvlakonderzoek en de adviezen van het onderzoeksbureau. Hiervoor hebben wij inmiddels een offerte opgevraagd bij een bureau. De verdere planuitwerking zal participatief, in samenspraak met inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers, plaatsvinden.

De levering van de aangekochte gronden (achter terrein PBH) van € 6,88 miljoen heeft begin dit jaar plaatsgevonden. De waarde van deze gronden zijn geactiveerd onder strategische gronden (MVA). De overige gemaakte kosten (incl. inzet) tot september bedragen ca. € 62.500,- Deze kosten worden conform de BBV geactiveerd onder immateriële vaste activa. Doordat deze kosten niet meer ten laste komen van het budget initiatieven verwachten wij dat dit budget voor dit jaar toereikend zal zijn.

Centrumplan Eelde – De herstructurering van de openbare ruimte is nagenoeg afgerond. Komend plantseizoen planten we het groen. De procedure van planrealisatie door Vastgoud van een woningbouwprogramma (appartementen) op de locatie voorzijde Hoofdweg 67 is gestart. De ontwikkelaar heeft eind 2017 twee informatieavonden gehouden. De reacties op het plan waren wisselend. De ontwikkelaar heeft in het voorjaar richting ons aangegeven de kritische geluiden serieus te willen nemen en zich te willen beraden in hoeverre dit moet leiden tot aanpassing van de plannen. In oktober hebben wij nader overleg met de ontwikkelaar over de voortgang.

Actualisatie bestemmingsplannen – De beheersverordening Eelde – Paterswolde is vastgesteld. Voor 2019 staat de actualisatie van het bestemmingsplan buitengebied Zuidoevers gepland.

Vervallen aardgasaansluitverplichting – Het vervallen van deze verplichting heeft bij vergunningaanvragen voor bouwkavels vooralsnog geen problemen veroorzaakt.

Grondpositie Vries Zuid/ Woningmarktonderzoek kernen gemeente Tynaarlo – Het college heeft onderzoek laten doen naar mogelijke kansen, doelgroepen en woning typologieën en prijscategorieën in de grotere kernen van de gemeente Tynaarlo. Voor een eventuele ontwikkelingen gaan wij in beginsel uit van vraag gestuurde woningbouwplannen en programmering. Het onderzoek geeft ons inzicht, waardoor wij beter in staat zijn plannen af te wegen en te onderbouwen.

Er ligt al langer een beleidsmatige wens tot realisatie van sociale woningbouw in Vries. Omdat in het verleden is gebleken dat de sociale woningvoorraad in Vries op de langere termijn kwantitatief voldoende is hebben wij tevens laten onderzoeken of het mogelijk is om eventuele nieuwbouw van sociale woningen kan worden opgepakt in samenhang met de kwalitatieve opgave (verduurzaming, levensloopbestendigheid) die hier ligt. Dit onderzoek is zoveel mogelijk in afstemming en in gesprek met de corporatie Woonborg uitgevoerd.

Het onderzoek is inmiddels afgerond. De rapportage is u ter kennisname aangeboden, gecombineerd met het voorstel om te starten met de ontwikkeling Vries Zuid. Hierbij uitgaand van een gefaseerde ontwikkeling van 40-75 woningen. Aan de hand van een nu op te stellen startnotitie kunnen door uw raad de gewenste uitgangspunten worden vastgelegd.

Actualisatie exploitatie 2018

Herzien bestemmingsplannen – In de afgelopen jaren is een grote inhaalslag gemaakt op het herzien van bestemmingsplannen. Als gevolg hiervan is in 2018 minder inzet gepleegd ten laste van dit budget. Daarom wordt nu incidenteel een voordeel aan lastenkant van € 25.000 opgenomen.

Update e-labels – Dit betreft een budgetneutrale administratieve correctie. Per abuis is het budget voor het updaten van de Energie Prestatie Adviezen (EPA) in hoofdstuk 8 opgenomen. Met voorgestelde wijziging wordt dit naar hoofdstuk 7 overgebracht, conform de begroting 2018.

Bouwleges – Ten opzichte van de begroting wordt een incidenteel voordeel aan de batenkant verwacht van € 100.000. Dit is onder andere te verklaren door een aantrekkelijke markt waardoor meer vergunningaanvragen zijn aangevraagd en verstrekt. Daarnaast hebben de stijgende bouwkosten een positief effect op de te ontvangen leges.

Aanpassingen in bestaande kredieten

Ophogen krediet hoogwerker in verband met eisen verkeersveiligheid

Bij de begroting 2017 is een krediet beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een hoogwerker van € 130.000. Bij de najaarsbrief van 2017 is dit verhoogd met € 35.000. De aanbestedingsprocedure voor de aanschaf van de hoogwerker loopt via de gemeente Groningen. Deze heeft aangegeven dat € 210.000 nodig is voor de aanschaf van de door ons gewenste hoogwerker met een verzwaaard chassis. Dit betekent dat wij nu voorstellen om het krediet met € 45.000 te verhogen naar in totaal € 210.000.

De afschrijvingstermijn van een hoogwerker (tractie) bedraagt 10 jaar. De aanvullende kapitaallasten van de hoogwerker bedragen € 5.175. Voorgesteld wordt deze extra lasten mee te nemen als een bijstelling van het begrotingsresultaat vanaf 2019.

Ophogen krediet voor de verbreding van de kruising in de Burgemeester Legroweg

Het bedrijventerrein "De Punt" wordt steeds meer als overslaggebied voor goederen ingezet. De Bloemenveiling in Eelde geldt als "transport Hub", wat wil zeggen dat lange en zware vrachtwagens (LZV's) hun ladingen vanaf de Hub door kleinere vrachtwagens naar de eindbestemmingen laten brengen. Vanwege de lengte van moderne vrachtwagens is het nodig de toegangsmogelijkheden van het bedrijventerrein te verbeteren. Voor het verbreden van de kruising in de Burgemeester Legroweg is bij de begroting 2018 een krediet van € 100.000 beschikbaar gesteld. De provincie Drenthe heeft aangegeven 50% te willen meefinancieren.

De investering komt echter op uit op € 140.000, waarvan de provincie 50% voor haar rekening neemt. De investering voor Tynaarlo stijgt van € 50.000 naar € 70.000. Dit levert extra kapitaallasten op. Voorgesteld wordt het krediet te verhogen met € 20.000 en de bijbehorende kapitaallasten van € 700 te dekken uit het budget voor wegen.

Ophogen krediet Rioolmaatregelen Westlaren deelgebied A

In de afgelopen jaren zijn wij aan het werk geweest met de riolering in Westlaren deelgebied A. In 2017 zijn deze werkzaamheden afgerond. Binnen het beschikbare krediet van €1,2 miljoen is een subsidiebijdrage opgenomen van de provincie. Uit afwikkeling van het subsidietraject is gebleken dat:

- een deel van de subsidie ingezet moet worden voor kosten waar geen rekening mee was gehouden. Het gaat om € 40.000. Het krediet voor het project in De Groeve is al afgesloten. Dit betekent dat niet alle subsidie, die geraamd was voor het project Westlaren gebied A, daadwerkelijk verantwoord kan worden in dit krediet;
- er meer subsidie verantwoord is op het krediet van de Hunzeweg dan geraamd. De kosten zijn wel gemaakt. Dit betekent dat minder subsidie beschikbaar is voor het project Westlaren A. Het gaat om € 80.000.

Daarom stellen wij nu voor het bestaande krediet van € 1,2 miljoen op te hogen met € 120.000. De aanvullende kapitaallasten bedragen € 4.200. Voorgesteld wordt de extra kapitaallasten te dekken uit rioolgelden. Dit vertaalt zich op termijn in een hogere heffing.

Ophogen krediet Menso Altingschool

Uw raad heeft bij het vaststellen van de voorjaarsnota 2018 een economisch krediet beschikbaar gesteld van € 367.500 voor de permanente uitbreiding van de Menso Altingschool. Het krediet is aangevraagd om de leerlingengroei van de school op te kunnen vangen. Per abuis is bij de voorjaarsnota 2018 een krediet aangevraagd van € 367.500 in plaats van € 376.500. Hierdoor is € 9.000 te weinig beschikbaar gesteld.

Wij stellen voor het krediet op te hogen met € 9.000. Dit heeft geen gevolgen voor de kapitaallasten, deze zijn bij de aanvraag correct opgenomen.

Instellen nieuwe kredieten

Startnotitie Planvorming Vries Zuid

In het 4^e kwartaal van 2018 komen wij met een voorstel bij uw raad omtrent de planvorming in Vries Zuid. In dit raadsvoorstel is nog geen kredietaanvraag opgenomen. Inmiddels is beter zicht op de uitgaven en vragen wij u een krediet beschikbaar te stellen van € 25.000. Dit krediet wordt ingezet t.b.v. het opstellen van een startnotitie. In deze startnotitie wordt inzicht gegeven in de aspecten tijd, geld, afbakening, aantallen en kwaliteit.

De voorbereidingskosten worden geactiveerd als immateriële vast activa en kunnen worden toegerekend aan de gronden waarvoor deze kosten worden gemaakt, mits het binnen 5 jaar heeft geleid tot een actieve grondexploitatie. Indien binnen 5 jaar geen actieve grondexploitatie tot stand is gekomen valt het krediet ten laste van het resultaat.

Actualisatie maatschappelijke kredieten

Door de raad worden regelmatig maatschappelijke kredieten verstrekt. De dekking van deze maatschappelijke kredieten vindt over het algemeen plaats door middel van een onttrekking aan de reserves. Voor het resultaat na bestemming is het effect budgettair neutraal. De uitgaven binnen een maatschappelijk krediet kunnen gespreid worden over meerdere jaren. Om het voorspellend vermogen van de begroting te vergroten, wordt in onderstaande tabel van een aantal maatschappelijke kredieten een aanpassing van de jaarschijf 2018 voorgesteld. Het effect op het begrotingsresultaat is, door de dekking vanuit een reserve, neutraal.

Actualisatie maatschappelijke kredieten	Begroting totale krediet	Inschatting uitgaven/inkomsten 2018 jaarschijf
* 303034000 Maatsch.Kr Bedrijvenregeling Drenthe		
Uitgaven	200.000	200.000
* 304025120 Maatsch.kr tijdelijke huisv. tijdens bouw		
Uitgaven	1.000.000	56.000
* 307020550 Maatsch. kr. Baggeren vijvers		
Uitgaven	600.000	250.000
* 307023001 Maatsch.kr. voorber. Inv.pr. 2015-2016		
Uitgaven	173.124	40.000
* 308013600 Maatsch.kr Omgevingswet / omgevingsvisie		
Uitgaven	890.000	50.000
* 308016000 Maatsch. Kr. Vitaal platteland		
Uitgaven	426.588	100.000

Mee te nemen gelden 2018 - 2019

In deze voortgangsrapportage is een overzicht opgesteld van budgetten die bestemd zijn voor een aantal werkzaamheden, waarvan de realisatie niet in 2018 wordt afgerond. Deze middelen zijn opgenomen als beschikbaar budget in 2018. Voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn reeds verplichtingen aangegaan of afspraken gemaakt. Wij willen kritisch zijn als het gaat om mee te nemen gelden, omdat we van mening zijn dat niet-benutte budgetten in principe terug dienen te vallen aan de gemeenteraad. Desondanks kunnen we niet anders dan constateren dat een aantal activiteiten, waarvoor in 2018 middelen beschikbaar zijn gesteld, wel in gang zijn gezet, maar nog niet gereed zijn eind 2018. De realisatie van activiteiten loopt, natuurlijk, niet gelijk met het boekhoudkundig einde van het begrotingsjaar. Wanneer budgetten ultimo 2018 niet zijn besteed, vallen deze terug in het jaarrekeningresultaat. Wij kunnen vervolgens bij de vaststelling van de jaarrekening verzoeken bepaalde budgetten beschikbaar te houden voor de beoogde activiteiten. Dit zou echter tot gevolg hebben dat in de periode januari 2019 tot het vaststellen van de jaarrekening geen middelen beschikbaar zijn om de verdere realisatie van activiteiten te borgen. Daarom stellen wij voor deze middelen te reserveren voor de bedoelde realisatie in 2019.

Hier lichten we alleen de mee te nemen gelden toe die niet onder nieuw beleid vallen. In deze najaarsbrief is ook een tabel met een toelichting op het incidentele beleid 2018 opgenomen. Daar is meer informatie te vinden over de mee te nemen gelden vanuit het incidentele nieuw beleid.

Omschrijving	Beschikbaar in 2018	Besteed tot nu toe	Verwachte uitgaven 2018	Mee te nemen naar 2019*	Beschikbaar 2019 (excl. mee te nemen gelden)	Waarom meenemen naar 2019
Dossier mijnbouw	58.000	10.000	10.000	20.000	30.000	De procedures (winningsvergunning, herziening winningsplannen etc.) door ministerie van EZK verlopen minder snel dan vooraf door EZK werd aangenomen. Dit maakt dat aanvullende inzet van (juridische) ondersteuning in 2019 noodzakelijk wordt geacht. In het structureel beschikbare budget is beperkt ruimte aanwezig voor deze aanvullende juridische ondersteuning.
Dorpsinitiatieven & leefbaarheidsfonds	315.000	7.706	Pm	300.000	-	De werkwijze m.b.t. dorpsinitiatieven en bruisende kernen bevindt zich in de opstartfase. In Vries zijn inmiddels de eerste plannen opgesteld, maar dit zal pas in 2019 tot uitgaven leiden.
Speelruimteplan	33.763	15.676	9.588	8.500	21.000	Het betreft 'mee te nemen gelden' van € 8.500 voor de realisatie van 2 speelterreinen die al zijn opgestart in de gesprekken (met dorpsbewoners) in 2018. De verwachting is dat het reeds beschikbare budget voor 2019 nodig is voor circa 4 tot 5 initiatieven die deels al bekend zijn.
Incidenteel budget Economische Zaken (EZ) / Recreatie & Toerisme (R&T)	100.000	25.000	-	75.000	-	De resterende budgetten voor EZ en R&T meenemen om de regionale samenwerking met Aa en Hunze van toeristisch regisseur ook in 2019 mogelijk te maken. Daarnaast is er een onderzoek van een initiatief / wens van ondernemers bedrijventerreinen voor betere bereikbaarheid, Dat onderzoek wordt breder dan alleen EZ opgepakt, maar een bijdrage vanuit EZ past binnen de doelstellingen.
Meedoenbanen	55.000	-	-	55.000	-	Op 31 mei 2016 heeft de raad ingestemd met het initiatiefvoorstel meedoenbanen voor een periode van 2 jaar. De raad heeft toen besloten hiervoor € 110.000 ter beschikking te stellen. De meedoenbanen zijn pas begin 2017 gestart omdat de definitieve besluitvorming over de meedoenbanen later heeft plaatsgevonden dan gedacht. Hierna heeft de WPDA een aanbestedingstraject doorlopen. Bij de voorjaarsbrief is besloten de reserve meedoenbanen in te stellen en hierin € 110.000 euro te storten. Voor 2018 hebben we geraamd van dit bedrag € 55.000 in te zetten. Er is te weinig instroom van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt die in de bijstand zitten. Het kost meer tijd dan ingeschat om inwoners hiervoor te vinden en willen de middelen daarom meenemen naar een later jaar.

Omschrijving	Beschikbaar in 2018	Besteed tot nu toe	Verwachte uitgaven 2018	Mee te nemen naar 2019*	Beschikbaar 2019 (excl. mee te nemen gelden)	Waarom meenemen naar 2019
Anti-discriminatievoorziening	28.000 (13.000 Structurele middelen, 15.000 incidenteel)	0	0	15.000	13.000	De voorbereiding om uitvoering te geven aan de motie "regenboog gemeente" vraagt tijd. Eind 2018 wordt gestart met het opstellen van een plan met o.a. het onderwijsveld. De verwachting is dat de kosten in 2019 gemaakt gaan worden.
Ruimen graven en inventariseren historische graven	70.000 (waarvan, 50.000 inc)	12.000	28.000	30.000	20.000	Het ruimen van de graven verloopt volgens planning. Het inventariseren van historische graven vraagt echter meer tijd dan voorzien. Deze werkzaamheden worden in 2019 voortgezet.
Structuurwijziging Groningen Airport Eelde (G.A.E.)	40.000	0	pm	40.000	0	In 2017 is budget gereserveerd t.b.v. de structuurwijziging van de G.A.E. De verwachting is dat de structuurwijziging in 2019 plaats gaat vinden, waarna de bijdrage gedaan zal worden.
Incidenteel nieuw beleid 2018				656.000	N.v.t.	Zie tabel incidenteel nieuw beleid 2018
Totaal				€1.199.500		

* Soms staat er een groter bedrag aan mee te nemen gelden dan dat er op basis van de verwachting over blijft. Bij de jaarrekening kijken we wat werkelijk over is. Het bedrag aan mee te nemen geld is het maximale bedrag wat we voorstellen mee te nemen. Dit valt lager uit als er minder over blijft.

Aanpassingen reserves en voorzieningen

Voorziening begraven

De gemeente Tynaarlo heeft 5 begraafplaatsen in eigendom. Bij een nieuwe overeenkomst van een graf zijn grafrechten verschuldigd. Tot op heden zijn deze inkomsten in het jaar van ontvangst ingezet ter dekking van de lasten.

Op basis van voortschrijdend inzicht mag dit niet langer. We moeten een voorziening vormen bestaande uit de ontvangen afkoopsommen voor grafrechten/onderhoudsrechten. Dit wordt gedaan op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 44 lid 2 (van derden verkregen middelen met een specifiek bestedingsdoel).

De ontvangen grafrechten/onderhoudsrechten zijn bestemd voor het toekomstig beheer en onderhoud van de graven en de begraafplaatsen. Het voortschrijdende inzicht leidt ertoe dat we nu een voorziening met terugwerkende kracht moeten vormen. Op basis van de berekening over de periode 1998-2017 stellen we nu voor om € 2,1 mln aan ontvangen grafrechten te onttrekken aan de ARG1 en toe te voegen aan de verplicht te vormen voorziening begraven.

De uitgevoerde berekeningssystematiek is besproken met de accountant, die akkoord is, onder voorbehoud van een drietal zaken die we nog verder moeten uitzoeken. Als de verdere uitwerking op deze drie voorbehoudspunten afwijkt van de nu berekende hoogte van de voorziening, dan leggen we de uitkomsten ter nadere besluitvorming aan uw raad voor. Eventuele wijzigingen voor 2018 worden verwerkt bij de jaarrekening 2018.

Daarnaast werken wij de komende periode aan het opstellen van een discussienota voor de tarieven van de begraafrechten per 1 januari 2019.

In te stemmen met het onttrekken van € 2,1 miljoen aan de ARG1 ten behoeve van het vormen van de voorziening begraven per 1 januari 2018 voor het toekomstige onderhoud van de begraafplaatsen.

Bestemmingsreserve grondexploitaties

Vanwege gewijzigde BBV-voorschriften zijn in de jaarrekening 2017 aanvullende winsten genomen conform de PoC-methode. Gezien het korte tijdsbestek heeft op deze winstneming geen correctie plaatsgevonden voor de berekende risico's. In verband hiermee is een bedrag van € 9 mln. bestemd in een daartoe ingestelde tijdelijke bestemmingsreserve. Inmiddels zijn de projectgebonden risico's inzichtelijk gemaakt volgens de RISMAN-methode. Het resultaat van de risicoberekeningen op basis van deze methode is dat er rekening moet worden gehouden met een winstcorrectie van € 2,5 miljoen. Dit betekent dat het overige bedrag van ruim € 6,5 miljoen kan worden toegevoegd aan de algemene reserves.

In te stemmen met het onttrekken van € 6,5 miljoen aan de bestemmingsreserve Grondexploitaties en toe te voegen aan de ARG1.
--

Reservering in de ARGI sociaal domein

Bij het vaststellen van de voorjaarsbrief is besloten om een reservering te maken binnen de ARGI van € 1,5 mln. Voor het opvangen van het tekort in het sociaal domein. Bij de voorjaarsbrief was het resultaat over 2017 net bekend geworden (tekort op het sociaal domein van € 1,5 mln). Daarnaast bleek op basis van de eerste cijfers 2018 dat er een grote kans was dat het tekort zich ook in 2018 voor doet. Om deze reden is toen een reservering gemaakt binnen de ARGI. In deze najaarsbrief hebben wij het tekort binnen sociaal domein (€2,8 mln.) verwerkt op basis van de huidige inschatting en dit incidenteel ten laste van het begrotingsresultaat 2018 gebracht. Daarom is deze reservering niet meer nodig.

In te stemmen met het opheffen van de reservering in de ARGI van € 1,5 miljoen voor het opvangen van het tekort op het sociaal domein.
--

Beslispunten:

- 1) Kennis te nemen van de voortgang van de activiteiten, doelen en ontwikkelingen per hoofdstuk per 1 september 2018;
- 2) Het incidentele nadeel 2018 ad. € 570.000 te onttrekken aan de ARG1;
- 3) Het incidentele voordeel in 2019 en 2020 ad. € 13.000 op te nemen in de meerjarenbegroting;
- 4) Het structurele effect van € 1.000 vanaf 2019 op te nemen in de meerjarenbegroting;
- 5) In te stemmen met de in deze najaarsbrief genoemde mee te nemen gelden ad. € 1.199.500;
- 6) In te stemmen met de voorgestelde aanpassingen van de jaarschijven van de maatschappelijke kredieten;
- 7) In te stemmen met de aanpassingen van de volgende kredieten en dekking/toevoeging:
 - a. Het ophogen van het economische krediet hoogwerker met € 45.000 en de kapitaallasten van € 5.175 ten laste te laten komen van het begrotingsresultaat.
 - b. Het ophogen van het krediet kruising Burgemeester Legroweg met € 20.000 en de extra kapitaallasten van € 700 ten laste te laten komen van het budget wegen.
 - c. Het ophogen van het krediet Rioolmaatregelen Westlaren deelgebied A met € 120.000 en de kapitaallasten van € 4.200 ten laste te laten komen van het taakveld riolering.
 - d. Het ophogen van het economische krediet Menso Altingschool met € 9.000.
- 8) In te stemmen met het beschikbaar stellen van een economisch krediet van € 25.000 voor het opstellen van een startnotitie t.b.v. planvorming Vries Zuid.
- 9) In te stemmen met het onttrekken van € 2,1 miljoen aan de ARG1 ten behoeve van het vormen van de voorziening begraven per 1 januari 2018 voor het toekomstige onderhoud van de begraafplaatsen;
- 10) In te stemmen met het onttrekken van € 6,5 miljoen aan de bestemmingsreserve Grondexploitaties en toe te voegen aan de ARG1;
- 11) In te stemmen met het opheffen van de reservering in de ARG1 van € 1,5 miljoen voor het opvangen van het tekort op het sociaal domein.

Wij vertrouwen erop u met deze brief te hebben geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen en noodzakelijke bijstellingen en leggen deze voor besluitvorming aan u voor. De vergadering waarin deze tussenrapportage wordt behandeld staat gepland op 13 november 2018.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Mr. J. Th. van Nieukerken
Gemeentesecretaris

drs. M.J.F.J. Thijsen
Burgemeester

Bijlagen:

- 1 Voortgang incidenteel nieuw beleid 2018
- 2 Bijstellingen begroting 2018
- 3 Monitor sociaal domein

Bijlage 1 Voortgang incidenteel nieuw beleid 2018

Nr.	Omschrijving	Beschikbaar 2018	Toelichting	Ontwikkelingen	Gereed	Budget overhevelen naar 2019
1	Vrijtijdseconomie	€ 50.000	Uit de MKB-enquête en de burgerpeiling blijkt dat er verdere actie nodig is om toerisme / vrije tijdseconomie, zowel lokaal als regionaal beter op de kaart te zetten. Er is een duidelijke behoefte om Marketing Drenthe en acties van uit het Recreatieschap in elkaar te laten schuiven. De middelen die wij beschikbaar stellen, kunnen een bijdrage leveren om die omissie, in ieder geval de komende jaren een inhaalslag te maken.	In 2018 is de samenwerking met de gemeenten Aa en Hunze en de andere Hondsgemeenten voor het uitvoeren van samenwerkingsprojecten opgestart. Dit traject wordt in 2019 afgerond. De lasten die nog worden gemaakt worden gedekt uit overige mee te nemen gelden (zie tabel mee te nemen gelden omschrijving: Incidenteel budget Economische Zaken (EZ) / Recreatie & Toerisme (R&T)) en structureel budget.	2019	Nee
2	Project-/activiteitsubsidies cultuur	€ 67.000 (Waarvan € 27.000 mee te nemen gelden 2017)	Als gevolg van de ombuigingen enkele jaren geleden zijn er minder middelen beschikbaar voor het stimuleren van projecten en activiteiten. Met het vaststellen van de groeinitiatie 'Nieuw beleid 2016-2018' in 2016 heeft de raad daarom een incidenteel initiatievenbudget 'project-/activiteitsubsidie' beschikbaar gesteld, gericht op het daar waar nodig (extra) stimuleren en faciliteren van projecten en activiteiten uit de samenleving (inwonersinitiatieven) én bedoeld als 'overlooppotje' voor bestaande subsidieregelingen. 2018 is het laatste jaar dat het budget beschikbaar is.	Ook in 2018 wordt het budget gebruikt om initiatieven van inwoners zoveel mogelijk vanuit een 'ja, mits'-houding te ondersteunen/faciliteren en zo samen concrete producten en activiteiten te laten ontstaan ('overheidsparticipatie'). Dit gebeurt in principe in natura in de vorm van het verstrekken van goederen en/of diensten én met een maximum van €5.000,- per initiatief. Deze manier van werken sluit naadloos aan bij de uitgangspunten van de organisatievisie 'Koers! 2015-2015'. Op dit moment zijn verschillende initiatieven in beeld die mogelijk later dit jaar ondersteuning behoeven. Daarnaast zijn een aantal initiatieven reeds toegezegd, waarbij de uitvoering in 2019 plaats zal vinden. Tevens heeft het college in 2018 besloten max. €25.000,- in te zetten om de meest urgente knelpunten binnen het speelvoorzieningenbeleid en de subsidieaanvragen voor culturele activiteiten op te vangen	2019	Ja , restant van het budget 2019 (Circa € 25.000)

Nr.	Omschrijving	Beschikbaar 2018	Toelichting	Ontwikkelingen	Gereed	Budget overhevelen naar 2019
				In 2019 wil het college actief uitvoering blijven geven aan de ambities op het gebied van overheids- en burgerparticipatie; reden om het resterende budget mee te nemen naar het nieuwe jaar.		
3	Verenigingsgebouw waterscouting Midlaren	€ 100.000	De waterscouts gaan verhuizen en moeten een nieuw verenigingsgebouw neerzetten op de nieuwe locatie.	De scouting is doende om ontwerp, engineering en voorbereiding van hun nieuwe clubgebouw te organiseren. Wij zijn samen met HDL en Waterscouts bezig met planvorming voor versterking van dit gebied. Partijen hebben in beginsel ingestemd met de gezamenlijk opgestelde inrichtingsschets van het gebied. Wij zijn momenteel met de afzonderlijke partijen in gesprek over de voorwaarden en condities waaronder zaken als grondoverdracht e.d. kunnen plaatsvinden het budget voor het verenigingsgebouw van de Waterscouts gaat dan deel uit maken van de totaalafspraken.	2018 - 2021	Ja € 100.000
4	Multidisciplinair pingo-project	€ 15.000	In 2016 is - in opdracht van de provincie - door Landschapsbeheer Drenthe een multidisciplinair pingo (ijsmeertjes die aan het eind van de laatste en voorlaatste ijstijd zijn ontstaan) -project gestart. In aanvulling daarop is door bureau ArGeoBoor een inventarisatie gemaakt van alle mogelijk pingo's binnen onze gemeentegrenzen. Uit deze inventarisatie blijkt dat een groot deel van de op de archeologische kaart weergegeven pingo's kan worden afgevoerd. Deze resultaten zullen meegenomen worden in de update van de archeologische beleidskaart (zie punt 11).	Uitvoering ligt op schema. De eindrapportages van het onderzoek worden in de komende maanden afgeleverd.	2018	Nee

Nr.	Omschrijving	Beschikbaar 2018	Toelichting	Ontwikkelingen	Gereed	Budget overhevelen naar 2019
5	Herstel Drentsche Aa-watersysteem	€ 50.000	Aansluiten bij de doelen van het Programma Natuurlijk Platteland van de Provincie Drenthe (12 april 2016 vastgesteld) en profiteren van de mogelijkheden die de provincie biedt voor het opwaarderen van het Drentsche Aa gebied.	Op dit moment worden projecten voorbereid namens de provincie. Uitvoering gaat de komende jaren plaatsvinden. Dit in het kader van het provinciale programma natuurlijk Platteland Drenthe.	2019	Ja € 50.000
6	Impuls volkshuisvesting sociale woningbouw	€ 375.000 (€ 125.000 nieuw beleid 2018 + 250.000 mee te nemen gelden 2017)	Door middel van een impuls in 2017 en 2018 kan een betere spreiding van de sociale woningbouw worden gerealiseerd.	<p>Omdat in het verleden is gebleken dat de sociale woningvoorraad in Vries op de langere termijn kwantitatief voldoende is hebben wij tevens laten onderzoeken of het mogelijk is om eventuele nieuwbouw van sociale woningen kan worden opgepakt in samenhang met de kwalitatieve opgave (verduurzaming, levensloopbestendigheid) die hier ligt. Dit onderzoek is zoveel mogelijk in afstemming en in gesprek met de corporatie Woonborg uitgevoerd.</p> <p>Het onderzoek is inmiddels afgerond. De rapportage is u ter kennisname aangeboden, gecombineerd met het voorstel om te starten met de ontwikkeling Vries Zuid. Hierbij uitgaand van een gefaseerde ontwikkeling van 40-75 woningen.</p> <p>Besprekingen over de impuls en de financiering daarvan zullen plaatsvinden in het kader van planontwikkeling Vries-Zuid.</p>	Ja	Ja € 363.000
7	E-label update maatschappelijk vastgoed	€85.000	Onze gebouwen dienen opnieuw voorzien te worden van een energie-label. De oude labels moet in 2018 vervangen zijn door nieuwe. Het onderzoek dat gedaan wordt, leidt tot adviezen om de gebouwen energiezuiniger te maken. we hebben een wettelijke plicht het e-	Het onderzoek is in uitvoering. De uitkomsten zijn in het derde kwartaal 2018 bekend. Uitvoering blijft binnen het gevraagde budget. Na ontvangst van de rapportages zal per gebouw een advies / voorstel worden opgeleverd. Op basis	2018 Uitvoering 2019 e.v.	Ja € 68.000

Nr.	Omschrijving	Beschikbaar 2018	Toelichting	Ontwikkelingen	Gereed	Budget overhevelen naar 2019
			label te updaten. In het nu gevraagde bedrag wordt alleen rekening gehouden met de onderzoekskosten.	daarvan kunnen investeringskeuze worden gemaakt. Naar verwachting begin 2019 zullen wij nadere keuzes maken omtrent geadviseerde investeringen.		
8	Rotonde Julianalaanstationsweg Zuidlaren	50.000	De rotonde Julianalaan/Stationsweg in Zuidlaren is aangelegd in 2007. Er is op dat moment nog geen ontwerp gemaakt. De rotonde is conform de inrichting van het dorp aangelegd, namelijk oranje stenen en blauwe hekjes. Voorgesteld is om de rotonde anders in te richten.	Eind 2017 is gewerkt aan het ontwerpen en optimaliseren van het ontwerp voor de verfraaiing van de rotonde Zuidlaren d.m.v. een kunstwerk. Dit proces liep vertraging op i.v.m. de gunning van de opdracht, levertijd van het kunstwerk en onduidelijkheid over de beschikbaarheid van het budget. In de afgelopen periode is het ontwerp met de ondernemers in Zuidlaren besproken. Ook zijn optimalisaties aangebracht en is een verkeersplan opgesteld i.v.m. de verkeersveiligheid. Op dit moment is het project in het laatste stadium van de voorbereiding. Het kunstwerk wordt in 2019 geplaatst met behulp van dit budget.	2019	Ja € 50.000
		€ 792.000	Ingezet ten behoeve van incidenteel nieuw beleid			€ 656.000

Bijlage 2 Bijstellingen begroting 2018

Afwijkingenlijst Najaarsbrief 2018

+ is voordeel, - is nadeel, afgerond op 1.000 euro

Omschrijving	2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning								
Begeleiding voormalige wethouders	-35.000							
Meerkosten Accountant	-20.000							
Totaal taakveld Bestuur	-55.000	-	-	-	-	-	-	-
Herstructurering budget t.b.v. intranet	8.000		8.000		8.000		8.000	
Inkomsten reclamedisplays		13.000		13.000		13.000		
Totaal taakveld Burgerzaken	8.000	13.000	8.000	13.000	8.000	13.000	8.000	-
Verkoop woning Zuidlaren	-343.000	343.000						
Verkoop woning Oranjepolder		225.000						
Vervallen toevoeging voorziening vanwege verkoop woning	4.000		4.000		4.000		4.000	
Totaal taakveld Beheer overige gebouwen en gronden	-339.000	568.000	4.000	-	4.000	-	4.000	-
Informatiebeleidsplan	-70.000							
Herstructurering budget t.b.v. intranet	-25.000		-25.000		-25.000		-25.000	
Herstructurering budget t.b.v. intranet	17.000		17.000		17.000		17.000	
Totaal taakveld Overhead, ondersteuning organisatie	-78.000	-	-8.000	-	-8.000	-	-8.000	-
Hogere rentelasten	-75.000							
Totaal taakveld Treasury	-75.000	-	-	-	-	-	-	-
Decentralisatie uitkering		534.000						
Integratie uitkering		10.000						
Algemene uitkering		-470.000						
Totaal taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen	-	74.000	-	-	-	-	-	-
Vrijval onvoorzien incidentele middelen	33.000							
Schommelfonds	500.000							
Totaal taakveld Overige baten en lasten	533.000	-	-	-	-	-	-	-
Reserve informatiebeleid		70.000						
Reserve GAE		422.000						
Totaal taakveld Mutaties reserves	-	492.000	-	-	-	-	-	-
Vrijvallen primitief begrotingsaldo	641.000							
Totaal taakveld Resultaat van rekening van baten en lasten	641.000	-	-	-	-	-	-	-
Project herwaardering objecten	-17.000							
Totaal taakveld OZB woningen	-17.000	-	-	-	-	-	-	-
Totaal hoofdstuk 0	618.000	1.147.000	4.000	13.000	4.000	13.000	4.000	-
Hoofdstuk 1 Veiligheid								
Dossier mijnbouw	23.000							
Brandwachten	-50.000	50.000						
Totaal taakveld Openbare orde en veiligheid	-27.000	50.000	-	-	-	-	-	-
Totaal hoofdstuk 1	-27.000	50.000	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 2 Verkeer en vervoer								
Gedragbeïnvloeding oplossen lokale knelpunten	19.000							
Verkeer	14.000							
Openbare verlichting		-3.000		-3.000		-3.000		-3.000
Onderhoud wegen	433.000							
Kapitaallasten verbreding burg. J.G. Legroweg			-1.000		-1.000		-1.000	
Kapitaallasten hoogwerker			-5.000		-5.000		-5.000	
Kunstwerken	100.000							
Totaal taakveld Verkeer, wegen en water	566.000	-3.000	-6.000	-3.000	-6.000	-3.000	-6.000	-3.000
Totaal hoofdstuk 2	566.000	-3.000	-6.000	-3.000	-6.000	-3.000	-6.000	-3.000
Hoofdstuk 3 Economie								
Vrijval incidenteel budget economische zaken	20.000							
Reserve GAE	-422.000							
Totaal taakveld Economische ontwikkelingen	-402.000	-	-	-	-	-	-	-
Vrijval budget toeristische informatie	23.000							
Vrijval budget geopark en actieplan	20.000							
Totaal taakveld Economische promotie	43.000	-	-	-	-	-	-	-
Totaal hoofdstuk 3	-359.000	-	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 4 Onderwijs								
Vrijval kapitaallasten accommodatiebeleid	725.000							
Totaal taakveld Onderwijshuisvesting	725.000	-	-	-	-	-	-	-
Subsidie peuterspeelzalen	24.000							
Totaal taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken	24.000	-	-	-	-	-	-	-
Totaal hoofdstuk 4	749.000	-	-	-	-	-	-	-

Omschrijving	2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
<i>Hoofdstuk 5 Sport, cultuur en recreatie</i>								
Actualisatie huren	16.000	-26.000	19.000	-17.000	19.000	-17.000	19.000	-17.000
Stopzetten toevoeging voorziening i.v.m. verkoop De Betmer	4.000		4.000		4.000		4.000	
Totaal taakveld Sportaccommodaties	20.000	-26.000	23.000	-17.000	23.000	-17.000	23.000	-17.000
Culturele raad	14.000							
Totaal taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie	14.000	-	-	-	-	-	-	-
Totaal hoofdstuk 5	34.000	-26.000	23.000	-17.000	23.000	-17.000	23.000	-17.000
<i>Hoofdstuk 6 Sociaal domein</i>								
Decentralisatie uitkering	-525.000							
Huisvesting minderjarige asielzoekers	-5.000							
Aanpassing budget Trias	-22.000							
Totaal taakveld Samenkracht en burgerparticipatie	-552.000	-	-	-	-	-	-	-
Aanpassing budget SPINN	-78.000							
Totaal taakveld Wijkteams	-78.000	-	-	-	-	-	-	-
WTCG middelen	-130.000							
Bijzondere bijstand	130.000							
Bijstandsverlening	-620.000	520.000						
Totaal taakveld Inkomensregeling	-620.000	520.000	-	-	-	-	-	-
Decentralisatie uitkering	-9.000							
Totaal taakveld Begeleidende participatie	-9.000	-	-	-	-	-	-	-
Integratie uitkering	-19.000							
Totaal taakveld Arbeidsparticipatie	-19.000	-	-	-	-	-	-	-
Integratie uitkering	9.000							
Totaal taakveld Maatwerkdienst	9.000	-	-	-	-	-	-	-
Tekort jeugdzorg	-2.800.000							
Totaal taakveld Maatwerkdienst-verlening 18-	-2.800.000	-	-	-	-	-	-	-
Beschermd wonen 2018	155.000							
Afrekening beschermd wonen 2017	-50.000							
Totaal taakveld Geëscaleerde zorg 18+	105.000	-	-	-	-	-	-	-
Totaal hoofdstuk 6	-3.964.000	520.000	-	-	-	-	-	-
<i>Hoofdstuk 7 Volksgezondheid en milieu</i>								
Kapitaallasten Westlaren A			-4.000		-4.000		-4.000	
Extra onttrekken voorziening riolering				4.000		4.000		4.000
Totaal taakveld Riolering	-	-	-4.000	4.000	-4.000	4.000	-4.000	4.000
Verwerking gft	-8.000							
Afvalstoffenheffing vast		30.000						
Afvalstoffenheffing diftar		22.000						
Verlaging onttrekking voorziening reiniging	-44.000							
Totaal taakveld Afval	-52.000	52.000	-	-	-	-	-	-
Overhevelen naar ander hoofdstuk budget update E-labels	-85.000							
Totaal taakveld Milieubeheer	-85.000	-	-	-	-	-	-	-
Totaal hoofdstuk 7	-137.000	52.000	-4.000	4.000	-4.000	4.000	-4.000	4.000
<i>Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>								
Herzien bestemmingsplannen	25.000							
Totaal taakveld Ruimtelijke ordening	25.000	-	-	-	-	-	-	-
Overhevelen naar ander hoofdstuk budget update E-labels	85.000							
Verhoging inkomsten Bouwleges		100.000						
Totaal taakveld Wonen en bouwen	85.000	100.000	-	-	-	-	-	-
Totaal hoofdstuk 8	110.000	100.000	-	-	-	-	-	-
Totaal	-2.410.000	1.840.000	17.000	-3.000	17.000	-3.000	17.000	-16.000
Saldo/resultaat najaarsbrief	-570.000		14.000		14.000		1.000	

Monitor Sociaal Domein

Najaarsnota 2018

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Inhoudelijke voortgang	4
2.1.	Toegang	4
2.2	Clientervaring en klachten	5
2.3	Transformatieplan Sociaal domein.....	6
2.4	Contractering Jeugdhulp en Wmo - Resultaatgericht werken	6
2.5	Wmo	8
2.6	(Beleids-)ontwikkelingen Jeugdhulp	11
2.7	Participatie	15
3.	Financiële stand van zaken.....	18
4.	WMO	19
5.	Jeugdhulp	23
6.	Participatie	25
7.	Uitkomsten septembercirculaire voor integratie uitkering sociaal domein 2018	27

1. Inleiding

In deze tweede Monitor Sociaal Domein van 2018 rapporteren we inhoudelijk en financieel over de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, waarbij we onderscheid maken in de Jeugd, Wmo en Participatie. Daarnaast geven we een overzicht en analyse van de budgetten voor 2018 op grond van de septembercirculaire 2018. De cijfermatige informatie behelst het eerste half jaar 2018.

Het is de bedoeling dat de verantwoordingsinformatie in deze monitor in de toekomst in de reguliere P&C cyclus opgenomen wordt. De monitor zal in de toekomst toegroeien naar een meer strategisch document, met meer strategische en beleidsinformatie.

2. Inhoudelijke voortgang

In dit hoofdstuk behandelen we de inhoudelijke voortgang met betrekking tot de Toegang (sociale teams en expertiseteam jeugd) en de voortgang in beleid ten aanzien van jeugdhulp. Hierbij geven we een analyse van het tekort dat vanaf 2017 is ontstaan in het jeugdhulpbudget. Daarnaast belichten we ontwikkelingen in Wmo, armoede en schuldhulpverlening en Participatiewet.

2.1. Toegang

Doorontwikkeling Toegang

Na externe adviezen over de doorontwikkeling van ons Toegangsmodel (sociale teams, toegangsteam jeugd), en een interne evaluatie hebben we in 2017 het voorlopig besluit genomen de dienstverlening in het sociaal domein de komende twee jaar verder te ontwikkelen binnen de huidige netwerkorganisatie. Deze periode benutten we om de opdracht, reikwijdte en expertise van de Toegang Tynaarlo nader te definiëren en in 2019 te besluiten op basis van onze organisatievisie Koers welke functies in gemeentedienst worden georganiseerd en welke daarbuiten worden belegd.

Sociale teams in de dorpen

2018 staat in het teken van voortbouwen op wat goed gaat. De thema's die we de afgelopen en komende maanden centraal stellen om verder in te ontwikkelen zijn regievoering, zelfregie en klantgerichtheid. Klachten omarmen we als waardevolle feedback. Daarbij kijken we in brede setting hoe we samen de dienstverlening kunnen verbeteren en vragen we de inwoner daarin mee te denken. Mijn Buurtje' kan gebruikt gaan worden als buurtbewonersplatform en tevens als sociale kaart gaan dienen voor alle inwoners. Daarmee worden alle activiteiten en voorzieningen die de inwoners en de dorpen te bieden hebben in kaart gebracht. Een pilot vroeg signalering armoede is van start gegaan, waarbij de sociaal teams aan meewerken. Er wordt eerst op kleine schaal ervaring opgedaan. Waar succesvol zal dit verder worden uitgebreid.

Expertiseteam jeugd

In 2018 gaan wij verder met de doorontwikkeling van het Expertise team Jeugd:

Inhoudelijk (door)ontwikkelen van onze visie en werkprocessen:

Het doel is onder andere om de inhoudelijke lijn van werk eenduidiger te maken en de richtlijnen jeugdhulp te implementeren. In het team hebben collega's zich als aandachtsfunctionarissen verdeeld over thema's die aandacht of ontwikkeling vragen. Het doel is dat de collega's zich extra verdiepen en bekwamen in deze thema's en vraagbaken voor collega's kunnen zijn op dat specifieke aandachtsgebied.

Op deze manier bevorderen we de professionalisering en het eigenaarschap van de teamleden en de kwaliteit van de dienstverlening aan inwoners.

Meldcode kindermishandeling:

Vanaf 2019 moet er een vernieuwde meldcode Kindermishandeling gehanteerd worden. In 2018 beschrijven en implementeren we deze in het expertiseteam jeugd en bieden we ondersteuning aan alle interne en externe partners die ook aan deze wettelijke verplichting moeten voldoen. Vanaf de zomer van 2018 wordt door de Veilig Thuis-organisaties geoefend met de nieuwe meldcode.

Pilot huisartsen in Vries:

In mei 2017 zijn twee casemanagers van het expertise team jeugd gestart met werken bij de huisartspraktijken in Vries. Zij werken in de te ontwikkelen functie van praktijkondersteuners op het gebied van jeugdhulp en jeugdzorg (POH-jeugd).

Zij spreken jeugdigen en hun ouders op verwijzing van de huisarts. Zij voeren korte hulpverleningstrajecten uit en zo nodig verwijzen ze naar jeugdhulpaanbieders. Het doel is zo vroeg mogelijk vragen van ouders en jeugdigen te kunnen beantwoorden via de 'vindplaats' huisarts. In de tweede helft van 2018 wordt de pilot geëvalueerd en komen we met een voorstel voor het vervolg.

(V)Echtscheidingsproblematiek:

In samenwerking met Yorneo bekwamen we ons in de behandeling van casuïstiek waar (v)echtscheiding oorzaak is van de problemen die ouders en jeugdigen ervaren.

2.2 Clientervaring en klachten

Clïëntervaringsonderzoek (CEO) Wmo

Gemeenten zijn verplicht om jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek Wmo uit te voeren met daarin tien vragen die van tevoren vastgesteld zijn. Tynaarlo werkt samen met de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe en Meppel. In deze gemeenten wordt met dezelfde vragenlijsten gewerkt, waardoor we kunnen kijken of er onderling grote verschillen zijn in de ervaringen van onze cliënten. In maart 2018 hebben ruim 900 Wmo cliënten een vragenlijst ontvangen met het verzoek om mee te doen aan het cliëntervaringsonderzoek. In totaal zijn er 278 vragenlijsten ingevuld. De respons in Tynaarlo is lager dan het Drentse gemiddelde. De scores liggen rond het provinciaal gemiddelde of iets daarboven. Vergeleken met 2016 scoren de onderdelen 'door de ondersteuning die ik krijg kan ik beter de dingen doen die ik wil', 'ik ben tevreden over de cliëntondersteuning', 'ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag' en 'tevreden over deskundigheid' aanzienlijk beter.

Clïëntervaringsonderzoek Jeugd

Er is een voorstel in voorbereiding om de cliëntervaring in jeugdhulp en op termijn wellicht de Wmo op andere wijze te gaan meten. De bedoeling is om te komen tot een meer directe meting na afloop van het contact met de toegang. We ontwikkelen dit in NMD-verband.

Klachten

In het eerste kwartaal van 2018 zijn er twee klachten ingediend (in het laatste kwartaal van 2017 waren het er drie). Eén ervan betrof de communicatie en de procedure rondom de verstrekking van een voorziening in het kader van de WMO. De klacht was gegrond en heeft geleid tot een verbetering in de procedure.

Een andere klacht had betrekking op de communicatie bij een zorgmelding. Na telefonisch contact en uitleg over de gang van zaken bij een zorgmelding is de klacht naar tevredenheid afgehandeld.

In het tweede kwartaal van 2018 zijn vier klachten ingediend (in het eerste kwartaal waren dat er twee). Twee klachten hadden betrekking op een zorgmelding. Beide klachten zijn aanleiding geweest om verbeterpunten door te voeren in de procedure en de communicatie rondom zorgmeldingen. Een klacht ging over de bejegening tijdens een medische keuring. Een klacht betrof onvrede over opgelegde omgangsregels in een hulpverleningstraject. Een goed gesprek met uitleg heeft gezorgd voor een situatie waarbij de klacht naar tevredenheid is behandeld en de communicatie weer normaal verloopt.

Bezwaar en beroep

Eerste halfjaar 2018

Afgehandelde zaken:

Bezwaar: 1 GPK (gemeentelijke Parkeerkaart): bezwaar ingetrokken na (telefonisch) overleg en daaropvolgend een brief.
1 GPK: bezwaar gegrond na nieuw medisch advies;
1 WMO-zaak (dossier behoeft geen inhoudelijk behandeling (meer) en is afgesloten)

Beroep: Wmo: beroep was aangehouden. Vervolgens overleed de belanghebbende.

Lopende zaken:

Hoger beroep: 1 Jeugdzaak (wacht op zitting); 1 Wmo-zaak (wacht op uitspraak; zitting geweest)

2.3 Transformatieplan Sociaal domein

In 2016 hebben we het Transformatieplan Sociaal Domein vastgesteld. Op basis van de ervaringen van 2015 hebben we een aantal prioriteiten benoemd voor 2016 en 2017. In de notitie Evaluatie en Toekomst Sociaal Domein zijn de resultaten van twee jaar Transformatieplan verwerkt.

In het kader van het Transformatieplan zijn er enkele subsidies die in 2018 doorlopen. Deze kosten nemen we mee in het totaal te verwachten resultaat voor 2018. Het gaat om de volgende kostenposten:

Onderdeel	Doel	Kosten (€)	Looptijd
Plaats de wereld	Preventie, participatie	39.200	1 november 2018
Odensehuis	Algemene voorziening dementie	8.000	2018 en 2019
Sport maakt actief	Participatie (mensen met afstand tot arbeidsmarkt)	6.700	2019
Koffieochtend De Groeve en Vries	Inwonersinitiatief, samenhang in samenleving, participatie	4.000	Tot opzegging
Actualiseren Eiffel Dashboard Sociaal Domein		3.500	Tot opzegging
Totaal		61.400	

Vanwege het tekort in het budget van het sociaal domein is er op dit moment geen financiële ruimte voor nieuwe activiteiten in het kader van de Transformatie Sociaal Domein.

2.4 Contractering Jeugdhulp en Wmo - Resultaatgericht werken

De 5 NMD gemeenten zijn het tweede jaar van het Resultaat Gericht Indiceren ingegaan en 2018 staat in het teken van doorontwikkeling en evaluatie.

Doorontwikkeling vindt plaats op de volgende deelgebieden:

- Resultatenmatrix

- Proces uitlijnen en betere samenwerking met beleid en toegang
- Contractmanagement is financieel in control en geeft inhoudelijk vorm aan kwartaal gesprekken met de “Top 40” aanbieders.

Evaluatie Resultaatgericht werken

In 2016 hebben de Noord en Midden Drentse gemeenten een aanbesteding gehouden voor WMO, Jeugdzorg, Dyslexie en Beschermd Wonen/ begeleiding maatschappelijke opvang. Hiermee is een nieuwe weg ingeslagen. De veranderingen die zijn doorgevoerd zijn o.a.:

- Resultaatgericht werken
- WMO en Jeugd in één perceel
- Vaste gemiddelde maandtarieven
- Geïntensiveerde samenwerking
- Doorontwikkeling contract- en kwaliteitsmanagement

De contracten zijn op 01-01-2017 in werking getreden voor een periode van twee jaar. In het najaar van 2017 hebben bestuurders besloten gebruik te maken van één optiejaar. Er vindt in het najaar van 2018 oplevering plaats van een kwalitatief evaluatie onderzoek, verricht door bureau Vilans. Deze evaluatie moet inzicht geven in financiële consequenties, benchmarking en toekomstbestendigheid van het resultaatgericht werken. Op dit moment heeft oplevering nog niet plaatsgevonden.

De uitkomsten van de evaluatie worden gebruikt voor een collegevoorstel aan bestuurders in najaar 2018, waar het besluit moet vallen of huidige contracten worden verlengd per 2020, of dat er opnieuw wordt aanbesteed. In de tussengelegen perioden leiden de uitkomsten mogelijk tot verbetering van de werkwijze.

Aanbesteding dyslexie in Noord Midden Drenthe

Op 15 mei 2018 is een marktconsultatie geweest met het onderwijs. Ook is een marktconsultatie gehouden met aanbieders dyslexie en is er informatie opgehaald bij de toegangen en bestuurders van de 5 gemeenten. De keuze is gemaakt om bij de aanbesteding dyslexie voor 2019 in de basis niet af te wijken van eerder gemaakte afspraken. Wel wordt bij de gemeente Assen expliciet een scheiding aangebracht tussen diagnose en behandeling. De vijf colleges van de NMD gemeenten zijn in week 39 akkoord gegaan met het voorstel en negen aanbieders zijn (opnieuw) aanbesteed. De gunningsbrief is door de gemeente Assen verstuurd; de contracten worden met iedere gemeente afzonderlijk afgesloten.

Werkplan Contractteam Noord Midden Drenthe (CNMD) 2018

In het werkplan 2018 van het CNMD staan op- en afschaling in de zorg (en het vergemakkelijken daarvan) en de transparantie indeling van de interventieniveaus 5 en 6 in het najaar 2018 op nader uitwerken. Dit om de oplopende tekorten beter te kunnen monitoren.

Ondanks alle inspanning om financieel in control te komen en de juiste monitoring-sturingsinformatie te krijgen, is dit tot op heden niet gelukt. Samen met financials is een traject opgestart om per kwartaal financiële informatie te krijgen per gemeente en per zorgaanbieder (top 40). Met betrekking tot de informatie per zorgaanbieder hopen we dat in het najaar van 2018 voor elkaar te hebben.

De tekorten in met name de Jeugdhulp nopen ertoe alle zorgaanbieders, met een bepaalde financiële ondergrens, aan te zetten tot proportioneel declareren, dat wil zeggen alleen over dat deel van de maand waarin zorg is geleverd. Doordat sommige systemen niet op elkaar aansluiten, leek deze bepaling in de aanbesteding onuitvoerbaar. Door als gemeente handmatig te controleren en correcties uit te voeren blijkt er toch een aanzienlijk bedrag teruggevorderd te kunnen worden. Diverse aanbieders worden daarom alsnog aangeschreven over 2017 en het eerste halfjaar van 2018.

2.5 Wmo

Een aantal preventieve en licht curatieve taken worden in het sociaal domein door de buurtsportcoaches worden opgepakt. Zij werken nauw samen met de sociale teams. Samen met partners uit onderwijs, zorg, welzijn en sport werken zij aan integratie en participatie binnen projecten als:

- POD Sport (jeugdzorg)
- Sport Maakt Actief (participatie werkzoekenden)
- Sociaal Vitaal (senioren)
- Sport jij Ook? (participatie)

Aanbesteding hulpmiddelen

In 2017 zijn de hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. We hebben dat samen met de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Haren, Midden-Drenthe, Noordenveld gedaan.

De implementatie van het nieuwe contract is nu in volle gang. De implementatieperiode verloopt bij de aanbieder, Hulpmiddelencentrum, niet zo soepel. Oorzaken hiervan zijn: de onverwachte toename van het aantal aanvragen, problemen bij het aantrekken van gekwalificeerd personeel in verband met krapte op de arbeidsmarkt en de implementatie van i-Wmo.

Het Hulpmiddelencentrum heeft een plan van aanpak opgesteld om binnenkort te kunnen voldoen aan de afgesproken termijnen. Er zijn veel inspanningen verricht om de uitvoering naar het gewenste niveau te brengen. De nieuwe aanbieder HMC heeft intussen wel op veel fronten verbeteringen doorgevoerd, maar nog steeds verloopt de uitvoering niet soepel. Er wordt door de samenwerkende gemeenten intensief gestuurd op verbeteringen op zeer korte termijn.

Algemene Maatregel van Bestuur, abonnementstarief

In het regeerakkoord 2017-2021 “Vertrouwen in de toekomst” is een pakket aan maatregelen aangekondigd om de stapeling van eigen betalingen in de (langdurige) zorg en ondersteuning te verminderen. Een van deze maatregelen is een vaste eigen bijdrage per periode voor Wmo voorzieningen, het zogenaamde abonnementstarief.

Op dit moment wordt daartoe een wetswijziging voorbereid die in het voorjaar van 2019 door de Eerste en Tweede Kamer zal worden behandeld. Of het abonnementstarief uiteindelijk alleen gaat gelden voor maatwerkvoorzieningen of ook voor hulpmiddelen en algemene voorzieningen is nog niet duidelijk.

Vooruitlopend op de wetswijziging heeft het kabinet al maatregelen getroffen door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Met deze AMvB worden per 1 januari 2019 het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 gewijzigd en wordt een vaste maximale bijdrage per bijdrageperiode voor maatwerkvoorzieningen en persoonsgebonden budgetten (PGB's) gerealiseerd. De (financiële) effecten van de AMvB voor de gemeente Tynaarlo worden nu in kaart gebracht. De raad zal hierover verder worden geïnformeerd.

Algemene voorziening schoonmaakondersteuning (AVS)

De overeenkomsten met de aanbieders van de Algemene voorziening schoonmaakondersteuning lopen eind 2018 af. Op dit moment vinden er overleggen plaats met de aanbieders van de AVS over de dienstverlening in 2019. Verder worden de aanbieders gevraagd om in 2019 met ons na te denken over de AVS na 2019. De effecten van de (mogelijke) invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage zullen zorgvuldig geanalyseerd moeten worden.

In 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep een uitspraak gedaan in een beroepszaak tegen een besluit van de gemeente Aa en Hunze. De gemeente Tynaarlo, die een vergelijkbare regeling heeft als Aa en Hunze, heeft het beleid hierop aangepast. Het Ministerie van VWS was echter niet tevreden met de aanpassingen. Na een aanzegging van een aanwijzingsprocedure, onze zienswijze hierop en goed overleg hebben we een oplossing gevonden. Onderdeel hiervan was het werken met een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Echter, na het bereiken van overeenstemming hierover werd in het regeerakkoord aangekondigd dat met ingang van 2019 een abonnementstarief van € 17,50 zal worden ingevoerd. Om te voorkomen dat onze inwoners te maken krijgen met meerdere wijzigingen in een korte periode hebben we besloten om de voorgenomen inkomensafhankelijke bijdrage nu niet in te voeren. Daarnaast hebben wij de verhoging van de toeslag AVS van € 7,50 naar € 10 per uur niet doorgevoerd omdat hiervoor binnen de bestaande begroting geen dekking is. Als de bijdrage die iemand moet betalen een belemmering is, wordt een maatwerkvoorziening aangeboden.

Beschermd Wonen

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor beschermd wonen. De financiering daarvan loopt nu nog via onze centrumgemeente Assen. Vanaf 1 januari 2021 ontvangen wij de middelen van beschermd wonen zelf. Eind 2017 heeft het college ingestemd met het regionale plan van aanpak beschermd wonen. Dit plan is tevens ter informatie naar de raad gestuurd. 2018 staat in het teken van het oppakken van de acties zoals die zijn beschreven in het regionale plan van aanpak. Op dit moment wordt onderzocht hoe we na 2021 willen gaan samenwerken en de rol die onze eigen toegang daar in krijgt. Getracht wordt in 2018 nog een voorstel aan het college voor te leggen.

Samenwerking Zorgverzekeraar Zilveren Kruis

Zilveren Kruis koopt als enige zorgverzekeraar in 2018 nog het wijkgericht werken in. Zij beoogt met deze functie de samenwerking in de wijk tussen het medisch domein (zoals huisartsen en wijkverpleegkundigen) en het sociaal domein (de sociale teams) verder te versterken. Hierbij kan gedacht worden aan afstemming over de grensvlakken problematiek tussen de verschillende wetten, maar ook aan samenwerken aan preventie in de wijk. Zilveren Kruis heeft bij de gehele aanbesteding nauw samengewerkt met gemeenten. Als resultaat zijn er op wijkniveau afspraken gemaakt over de inzet van de wijkgerichte zorg in 2018.

Vanuit het platform Drents Zorglandschap zijn de afgelopen maanden verdere stappen gezet in de samenwerking met Zorgverzekeraar Zilveren Kruis. Het afgelopen jaar is er meer samenwerking ontstaan op verschillende thema's. Meerdere thema's staan aan de vooravond van het door ontwikkelen van de reeds eerder gemaakte samenwerkingsafspraken: GGz (sluitende keten/PVG), Ouderenzorg, Jeugd 18-/18+ en Preventie.

Aanpak personen met verward gedrag

Vanuit de GGz, sluitende keten en in het specifiek de landelijke aanpak van personen met verward gedrag is er een Drents provinciaal Plan van Aanpak Personen met Verward Gedrag opgeleverd.

De Drentse gemeenten hebben uitstel gekregen voor het opleveren voor hun lokale Plan van Aanpak. In plaats van 1 oktober 2018, moeten de plannen nu eind december 2018 klaar zijn. Dit heeft te maken met de toezegging van een subsidie van ZONMW. Dit biedt mogelijkheden om de lokale plannen te versterken en hier is meer tijd voor nodig.

Het plan van aanpak is een format waar alle Drentse gemeenten mee werken en bevat minstens negen bouwstenen. De volgende bouwstenen zijn belangrijk in de aanpak van personen met verward gedrag:

- bouwsteen 1 Inbreng mensen met verward gedrag en hun omgeving

- bouwsteen 2 Preventie en levensstructuur
- bouwsteen 3 Vroegtijdige signalering
- bouwsteen 4 Melding
- bouwsteen 5 Beoordeling en risicotaxatie
- bouwsteen 6 Toeleiding
- bouwsteen 7 Vervoer
- bouwsteen 8 Passende zorg, ondersteuning en straf
- bouwsteen 9 Informatievoorziening

Uitvoering start in 2019.

Dementievriendelijke gemeente

Binnen het Drents Zorglandschap is ouderenzorg een belangrijk onderwerp. Er wordt op landelijk niveau meegepraat over de zorgval wanneer cliënten van de Wmo/ Zvw overgaan naar de Wlz. Ook is er aandacht voor dementie. Een van de resultaten is het onlangs ondertekende *convenant Drenthe Dementievriendelijk* door alle gemeenten. Met het tekenen van het convenant verplichten de gemeente zich tot het aanbieden van trainingen voor medewerkers, bedrijven, ondernemers en inwoners. Deze trainingen bieden wij als gemeente gratis aan. Een ander belangrijk doel van het convenant is het bespreekbaar maken van dementie. Met het tekenen van een convenant alleen is Tynaarlo niet automatisch dementievriendelijk. De komende maanden wordt gebruikt voor het opstellen van een plan van aanpak waarin komt te staan hoe we in Tynaarlo de komende vier jaar stapsgewijs een dementievriendelijke gemeente willen worden, **naast het aanbieden van trainingen**. We verwachten dit plan van aanpak in april 2019 klaar te hebben.

Overstijgend en als voorbereiding op de ontwikkeling van de aankomende Gemeentezorgspiegel, (een landelijk bestand waarin het zorggebruik van alle gemeenten wordt opgenomen. Hieruit kan het zorggebruik van Tynaarlo worden gehaald en een vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten). Het betreft gegevens over de diverse wetten: Wet maatschappelijke ondersteuning, Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg.

Preventie

Om het integraal preventiebeleid te stimuleren is een ZonMw-aanvraag¹ toegekend. Het gaat om een bedrag van €500.000,- voor heel Drenthe.

In het project 'Aan de slag met preventie in de Drentse gemeenten' gaan de 12 Drentse gemeenten samen met de GGD, Sport Drenthe, Trendbureau Drenthe en twee academische werkplaatsen in twee fasen aan de slag. Ingezet wordt op het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie van inwoners.

De eerste fase start in oktober 2018 waarin de lokale gezondheidssituatie en de preventieaanpak in de gemeenten in kaart wordt gebracht. Op basis daarvan wordt een projectplan gemaakt wat wordt beoordeeld door ZonMw. Wanneer dit wordt goedgekeurd, wordt in de tweede fase dit projectplan uitgevoerd (oktober 2019).

¹ ZonMw stimuleert gezondheidsonderzoek en zorginnovatie; subsidieprogramma van het Ministerie VWS en et NWO (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek).

Mantelzorg

Wij vinden het belangrijk om mantelzorgers op de juiste manier te ondersteunen om te voorkomen dat ze overbelast raken. De mantelzorgondersteuners van Trias in de sociale teams bieden mantelzorgondersteuning. Zij kijken naar de situatie van de mantelzorger en welke hulp en ondersteuning er nodig is. Zij kunnen informatie, voorlichting en persoonlijk advies geven en organiseren activiteiten en bijeenkomsten voor mantelzorgers. Ook voor jonge mantelzorgers worden er activiteiten georganiseerd. Daarnaast kunnen zorgvrijwilligers worden ingezet om de zorgtaak van de mantelzorger te helpen ontlasten. Tot slot biedt de gemeente respijtzorg: het tijdelijk overnemen van de totale zorg ter ontlasting van de mantelzorger.

In 2017 zijn we gestart met het bieden van mindfulness aan mantelzorgers. Dit programma draagt eraan bij dat mantelzorgers structureel op een andere wijze met de druk van het zorgen voor een naaste leren omgaan. In de eerste helft van 2018 heeft een tweede groep mantelzorgers de training mindfulness afgerond. Door de positieve resultaten en de goede belangstelling (10 -12 deelnemers per groep) start in het najaar een derde groep mantelzorgers met de training.

Publiek vervoer

Alle gemeenten in Groningen en Drenthe werken samen in Publiek Vervoer Groningen Drenthe. Onder publiek vervoer vallen alle publieke vervoersvormen waar inwoners gebruik van kunnen maken, zoals de regiotaxi's, buurtbussen en doelgroepenvervoer (Wmo-vervoer en leerlingenvervoer). Het doel is om een integraal vervoersnetwerk te creëren, dat betaalbaar en toekomstbestendig is en waarin duurzaam gebruik wordt gemaakt van beschikbare vervoersmiddelen. In 2017 is de aanbesteding voor Publiek Vervoer afgerond, opgedeeld in 7 percelen. De nieuwe overeenkomsten zijn gestart per 9 april 2018. Voor perceel Noord Midden Drenthe is dit gegund aan Connexion. De start van het leerlingenvervoer in dit najaar is verre van vlekkeloos verlopen. Er vindt op bestuurlijk niveau overleg plaats met de vervoerder om dit te verbeteren. Individuele klachten worden adequaat opgepakt. Dit najaar zal een evaluatie plaatsvinden waaraan een verbetertraject wordt gekoppeld.

2.6 (Beleids-)ontwikkelingen Jeugdhulp

2.6.1. Ontwikkelingen in de eerste helft van 2018

In de eerste helft van 2018 is zichtbaar dat het totale aantal jeugdcliënten met zorg in natura niet verder stijgt, maar dat het gebruik van de zwaardere vormen van zorg (interventieniveau 7 en 8, dagbehandeling en opname) wel is toegenomen, met een verdere stijging van de kosten tot gevolg. Ook bij de andere gemeenten in de regio is deze verschuiving zichtbaar. Verder is in vergelijking met 2017 een stijging zichtbaar van de zogenaamde geëscaleerde jeugdzorg en de kosten in verband met het LTA (landelijk ingekochte kosten van de jeugd-ggz). Onder de geëscaleerde jeugdzorg vallen onder andere de kindbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering.

Uitkomsten voor 2018:

Op basis van de eerste halfjaarcijfers Jeugd is de inschatting dat er op de jeugdhulp, bij een ongewijzigde uitvoering, in 2018 een tekort is van 2,8 miljoen. Deze prognose is met een aantal onzekerheden omgeven, waarvan de mate waarin de gestelde indicatie/verplichting wordt verzilverd (de zogenaamde uitnutting) er van de gestelde indicatie/verplichting er een is. Een andere factor die het maken van een goede prognose bemoeilijkt is het feit dat aanbieders op grond van het afgesloten contract feitelijk niet verplicht zijn om tijdig te factureren, waardoor pas heel laat een goed beeld ontstaat van de werkelijke uitgaven. Verder is bij kosten zoals die van het LTA vooraf niet duidelijk wat de kosten zullen zijn; dat blijkt pas achteraf, bij de ontvangst van de factuur.

2.6.2. Financiële tekorten jeugdhulp

Welke acties ondernemen we:

- **Evaluatie NMD aanbesteding**

Met ingang van 2017 is de nieuwe resultaatgerichte aanbesteding in NMD-verband in werking. Uitgangspunt was dat deze andere aanpak niet tot hogere kosten zou leiden. Onderzoeksbureau Vilans heeft de opdracht gekregen om de evaluatie uit te voeren. In het najaar van 2018 worden de onderzoeksresultaten verwacht en vertaald in een voorstel m.b.t. de inkoop voor 2019 en verder.
- **Ambtelijke kopgroep bestuurlijk transformatieakkoord Jeugdhulp Drenthe**

De gemeente Tynaarlo maakt samen met de gemeente Assen, Emmen en Hoogeveen deel uit van de kopgroep bestuurlijk transformatieakkoord Jeugdhulp Drenthe. Het bestuurlijk transformatieakkoord moeten leiden tot een gezamenlijk gevoelde urgentie en verantwoordelijkheid van gemeenten en zorgaanbieders en concrete afspraken om de jeugdhulp betaalbaar en beschikbaar te houden. Om dit akkoord kunnen afsluiten zal er dit najaar een traject starten waarin bestuurders vanuit de kopgroep als vertegenwoordigers van de Drentse gemeenten, in gesprek gaan met een aantal zorgaanbieders (groot en klein).
- **Woonplaatsbeginsel**

Verslavingszorg Noord Nederland. De gezinsbehandeling in de De Borch in Eelderwolde is een dure vorm van zorg waarbij gezinnen intern verblijven. Deze zorg door Verslavingszorg Noord Nederland drukt onevenredig zwaar op Tynaarlo. Dit komt doordat gezinnen zich hier als inwoner inschrijven. Via het woonplaatsbeginsel betaalt deze gemeente dan de zorgkosten. Ook in 2019 zal dat het geval zijn. Aanpassing van het woonplaatsbeginsel zal op deze zorg pas vanaf 2020 effect kunnen hebben (dan betaalt de verwijzende gemeente).
- **Verwijzingen door huisartsen**

Goede ervaringen pilot POH jeugd in Vries. In 38% van de gevallen verwijst de huisarts een jongere naar jeugdhulp. Bij de verwijzende huisartsen lijkt het inzetten van een Praktijk Ondersteuner Huisarts Jeugd (POH'er Jeugd) een positief effect te hebben. De pilot die in Tynaarlo vanaf 2017 heeft plaatsgevonden laat zien dat het aantal verwijzingen lager is dan bij andere huisartsen. We onderzoeken hoe we het principe van de POH Jeugd breder kunnen inzetten in de gemeente (besluitvorming najaar 2018).
- **Actieprogramma Zorg voor de Jeugd**

Om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel een extra impuls te geven, is gezamenlijk door gemeenten en het Rijk een Transformatiefonds opgericht. Voor de periode 2018 tot en met 2020 is jaarlijks € 36 miljoen aan transformatiebudget beschikbaar gesteld. Het gaat in totaal om een bedrag van € 108 miljoen, waarvan € 54 miljoen uit het gemeentefonds afkomstig is en € 54 miljoen door het Rijk ter beschikking is gesteld.

Jeugdzorgregio's komen in aanmerking voor een bijdrage uit het Transformatiefonds door 'Regionale deals Jeugd' af te sluiten. Hiertoe stellen jeugdzorgregio's in 2018 een meerjarig transformatieplan op, voor ten minste de periode 2018 tot en met 2020. Drenthe komt naar verwachting in aanmerking voor een bedrag van circa € 3 miljoen verdeeld over 3 jaar. Een aanvraag namens de jeugdzorgregio Drenthe is inmiddels ingediend en wordt binnenkort beoordeeld.
- **Indexatie tarieven**

In 2018 zijn de tarieven geïndexeerd. De vraag ligt voor of de NMD-gemeenten dat in 2019 ook gaan doen. Een voorstel hierover wordt in het najaar van 2018 aan het college aangeboden.
- **Extern onderzoek**

Het college heeft inmiddels besloten om door een extern bureau onderzoek te laten doen naar de oorzaken van de stijging van de uitgaven in het sociaal domein in de gemeente (en

dan met name de kosten van de jeugdhulp), en om met voorstellen te komen die moeten leiden tot het terugbrengen van die tekorten.

- **Fonds Tekortgemeenten**

In verband met de landelijke tekorten binnen de Wmo en de jeugdhulp is door de VNG een Fonds Tekortgemeenten ingesteld. De gemeente Tynaarlo heeft, net als de overige Drentse gemeenten, geen aanvraag ingediend voor een vergoeding uit dit fonds, omdat uit een eerste onderzoek al duidelijk werd dat niet werd voldaan aan de (strengere) criteria om voor een vergoeding in aanmerking te komen.

Vanuit de Jeugdhulpregio wordt nu aan de Tweede Kamerfracties en aan de Vaste Kamercommissie een brief verstuurd om de tekorten die Drenthe-breed aan de orde zijn (in 2017 in totaal € 16 mln,; over 2018 is de hoogte nog niet duidelijk) onder de aandacht te brengen met als doel te komen tot betere financiële afspraken voor de budgetten jeugdhulp voor 2019 e.v.

2.6.3 Voorliggend veld/ preventie

Vroeg Erbij/Erbij Blijven: deskundigheidsbevordering in de kinderopvang

In het eerste kwartaal van 2018 is besloten om de inzet van Yorneo in het voorliggend veld te continueren voor 2018. Yorneo versterkt met de preventieprogramma's "Vroeg Erbij" en "Erbij Blijven" het pedagogische klimaat binnen de voorschoolse voorzieningen en voorzieningen voor buitenschoolse opvang in onze gemeente. De ondersteuning is gericht op deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers: er wordt kennis overgedragen en er worden praktische handvatten geboden hoe om te gaan met 'opvallend gedrag' in de groep.

Deskundigheidsbevordering sociale teams en expertiseteam Jeugd

De inzet van 'Ouderkracht' wordt dit jaar gecontinueerd. Ouderkracht is een methodiek die door professionals gebruikt wordt om ouders met lichte opvoedingsvragen te ondersteunen. Het is onderdeel van Positief Opgroeien Drenthe. De professionals uit de sociale teams en het expertiseteam jeugd zijn geschoold in deze methodiek. In 2018 zal een evaluatie van de inzet van deze methodiek plaatsvinden.

De inzet van de gedragswetenschappers ten behoeve van het expertiseteam jeugd is gecontinueerd. De gedragswetenschappers bieden op casusniveau inhoudelijke ondersteuning aan de medewerkers van het expertise team jeugd.

Echtscheidingsproblematiek

Het expertiseteam jeugd heeft veel te maken met echtscheidingsproblematiek. In het kennisnetwerk KEES (dat opereert op het niveau van Noord-Nederland) is hierover in de afgelopen jaren veel kennis verzameld en ontwikkeld. Deze kennis is slechts gedeeltelijk terecht gekomen bij de lokale uitvoeringspraktijk. Yorneo is gevraagd om onze gemeente te ondersteunen bij de verdere implementatie.

Home-Start en Mentor4You: coaching gezinnen en jeugdigen door vrijwilligers

Zowel Home-start als Mentor4You worden gecontinueerd in 2018. Home-Start is een laagdrempelig ondersteuningsprogramma waarbij vrijwilligers ondersteuning, vriendschappelijk contact en praktische hulp bieden aan gezinnen met jonge kinderen. Mentor4You is een soortgelijk programma dat zich specifiek richt op jongeren. De vrijwilligers van beide programma's trekken een dagdeel in de week op met de gezinnen/jongeren om hen te ondersteunen en te coachen in hun dagelijks leven. De ondersteuning/coaching is vooral gericht op het versterken van het zelfvertrouwen en het ontwikkelen van vaardigheden om weer/meer plezier in het opvoeden/opgroeien te krijgen. In 2017 werden in onze gemeente 7 gezinnen ondersteund vanuit Home-Start en werden 14 jongeren

gecoacht vanuit Mentor4You. In het eerste kwartaal van 2018 is ingezet op promotie van beide programma's.

Onderzoek Passend Onderwijs

Op dit moment wordt er een onderzoek gestart naar Passend Onderwijs in de gemeente. Dit komt voort uit een afspraak die het college in 2017 met de raad heeft gemaakt. Het doel van het onderzoek is om een beeld te geven van de zaken rond passend onderwijs en een richting te geven voor versterking naar de toekomst.

Ontwikkelagenda Passend Onderwijs

Tynaarlo participeert in het regio-overleg Passend onderwijs/zorg voor jeugd. De besturen van dit regio-overleg hebben begin 2017 een ontwikkelagenda opgesteld. De thema's van deze ontwikkelagenda zijn: bestuur en organisatie, preventie, inkoop jeugdhulp, afstemming onderwijs-jeugdhulp, thuiszitters en dyslexiezorg. Ieder jaar rond de zomer wordt de ontwikkelagenda geactualiseerd. We zetten in op goede aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp. In 2019 moet er een nieuwe ontwikkelagenda komen. De voorbereidingen daarvoor zijn nu gestart.

2.6.4 Overige ontwikkelingen

Samenwerkingsconvenant Drentse Verwijsindex (DVI)

Elke Nederlandse gemeente is op grond van de Jeugdwet verplicht om afspraken te maken met organisaties in de domeinen veiligheid (politie en justitie), werk en inkomen, onderwijs en zorg om zich aan te sluiten bij de Verwijsindex risicjongeren (VIR). In Drenthe is er medio 2009 een provinciaal initiatief ontwikkeld om tot een éénduidige verwijsindex te komen voor geheel Drenthe. Dit heeft geleid tot de Drentse Verwijsindex waarbij elke gemeente gebruik maakt van dezelfde applicatie en een gezamenlijk provinciaal samenwerkingsconvenant.

Ondanks de wettelijke borging van de verwijsindex in de Jeugdwet is het in de praktijk een stroef traject om de Drentse Verwijsindex als gemeengoed binnen het jeugddomein in Drenthe te positioneren. Om op de huidige situatie aan te sluiten en om het gebruik te optimaliseren is er een herziene convenant opgesteld. Een belangrijke wijziging in het herziene samenwerkingsconvenant is de invoering van het organisatieprofiel. Dit profiel bevat een uitwerking van de bepalingen van het convenant op de onderdelen doelgroep, wetgeving die op de organisatie, instelling of praktijk van toepassing is, signaleringscriteria, interne procedure en borging.

Om te monitoren of het herziene convenant effect sorteert hebben we CMO STAMM verzocht om na een half jaar een eerste evaluatie voor te bereiden over de stand van zaken.

PRACHT

In de jeugdhulpregio Drenthe is het **Plan Reductie interventieniveau ACHT geëvalueerd. Zij richt zich op het bieden van kwalitatief goede zorg voor jeugdigen met complexe problematiek.**

Voor de 2e fase richt de inzet van gemeenten en zorgaanbieders zich op:

- “Witte vlekken” in de zorg op interventieniveau 8 en interventieniveau 7.
- Het voorkomen van onnodige instroom op niveau 7 en 8, waarbij specifiek gedacht wordt aan spoedplaatsingen, relatie met het voorliggend veld.
- Overgang 18-/ 18+.

We zien nu dat het *samen* passende zorg organiseren steeds beter verloopt. Verder is het matchen van vraag en aanbod beter gestroomlijnd en hebben gemeenten nu beter inzicht in verwijzers en verwijsgedrag.

Jeugdzorgstatement Jeugdhulp Regio Drenthe

Zorgaanbieders en gemeenten hebben gezamenlijk een statement geformuleerd ter verbetering van de jeugdhulp in Drenthe. Dit dient als overdracht aan de nieuwe portefeuillehouders.

Het statement heeft als speerpunten:

- De zorg voor jeugdigen wordt afgestemd op zijn/haar kenmerken, zoals de ernst van de problemen, mentale en sociale vaardigheden, en de opvoedvaardigheden van de ouder(s).
- Nabijheid van het gezin bij het kind is daarbij uitgangspunt.
- Samenbrengen kennis en ervaring generalisten en specialisten
- Gebruik van effectief bewezen programma's en kennisinstituten
- Actief inzetten en investeren op preventie

2.7 Participatie

2.7.1 Werk en Inkomen

Opzegging Collectieve zorgverzekering (CZV) Zilveren kruis Achmea

Zilveren Kruis heeft in 2017 eenzijdig de collectieve zorgverzekering voor mensen met een laag inkomen opgezegd. Zilveren Kruis heeft dit na bestuurlijk druk teruggedraaid, waarbij door de zorgverzekeraar direct is aangegeven dat de verlenging nog voor 1 jaar geldt. Menzis, de andere verzekeraar waarmee we een overeenkomst in verband met de Collectieve Zorgverzekering hebben, denkt nog na over de vraag of zij onze bij Zilveren Kruis verzekerde inwoners wel of niet kan/wil overnemen en zo ja onder welke condities. Vlak voor de zomervakantie meldde Menzis dat ook zij willen stoppen met de CZV.

De volgende acties zijn uitgezet:

1. Op zoek naar een andere aanbieder van een collectieve aanvullende zorgverzekering.
2. Daarnaast gebruik maken van de gelegenheid om ook op zoek te gaan naar een mogelijk iets andere invulling van het instrument Collectieve Zorgverzekering.
3. In maart 2018 heeft een verkennend gesprek plaats gevonden met het bureau BSenF. (Dat is de landelijke intermediair tussen alle zorgverzekeraars in Nederland en gemeenten) en in de zomer met Menzis. De uitkomst hiervan is dat Menzis toch bereid is om met Aa en Hunze en Tynaarlo de samenwerking voort te zetten. Menzis neemt de verzekerden van Zilveren Kruis Achmea die in deze gemeenten wonen daarbij over (totaal aantal verzekerden Tynaarlo CZV: 549).

Anno 1 oktober 2018 heeft Zilveren Kruis Achmea laten weten dat zij voor 2019 toch het contract willen laten voort bestaan en vanaf 2020 gaan stoppen met de CZV. Dit is gelegen in het feit dat het administratief niet handig zou zijn om dit in 2019 te gaan veranderen. Voor 2019 veranderd er dus niks, vanaf 2020 neemt Menzis het hele bestand van Tynaarlo over.

In de monitor Sociaal Domein Voorjaarsnota 2018 wordt aangegeven dat de raad nog apart wordt geïnformeerd. Gezien de uitgebreide rapportage hierboven en het feit dat voor de inwoners van Tynaarlo in 2019 een CZV beschikbaar blijft, gaan wij ervan uit dat deze informatie voldoende is.

Werkplein Drentsche Aa

De eerste rapportage van WPDA 2018 is in augustus j.l. aan de raad ter kennisgeving aangeboden. De 2de inhoudelijke rapportage van WPDA is nog niet beschikbaar.

WPDA – Alescon

Vanaf half maart 2018 is er een projectleider aangesteld die de ontvlechting van de Alescon en de vervlechting met de WPDA met de gemeenten Tynaarlo, Assen en Aa en Hunze uitwerkt. Hiermee

wordt de ambitie om te komen tot 1 uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet voor de SDA-gemeenten (Tynaarlo, Assen, Aa en Hunze) reëel.

Definitieve besluitvorming binnen het DB van Alescon, de colleges en raden van de 6 gemeenten over de ontvlechting van Alescon, vindt in het najaar zijn afronding. In oktober 2018 wordt het besluit om de Gemeenschappelijke Regeling Alescon per 1-1-2019 op te heffen ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad.

Evaluatie (op hoofdlijnen) van de Prestatie-overeenkomst WPDA

De Prestatieovereenkomst tussen de WPDA en de SDA-gemeenten heeft een looptijd van 18 maanden: van 1 juli 2016 tot 31 december 2017. In het 4de kwartaal heeft het college besloten de overeenkomst met één jaar te verlengen. Aan de raad is bij brief d.d. 17 juli 2018, kenmerk 455631, aangegeven dat dit verschuift naar 2020. In 2019 wordt met de oude prestatieovereenkomst gewerkt, die wordt aangevuld met een addendum.

Armoede en schuldhulpverlening.

In april 2018 heeft de gemeenteraad het nieuwe beleid voor armoede en schuldhulpverlening vastgesteld voor de periode 2018-2021. Dit jaar is een start gemaakt met enkele speerpunten en aandachtspunten. Zo is gestart met het inzetten op nazorg en vroegsignalering, het bieden van preventieve budgetcoaching en het betrekken van ervaringsdeskundigen. Rondom het thema armoede en schulden is een eerste pilot afgerond met het platform burgerparticipatie. Dit najaar en in 2019 gaan we verder met het uitwerken en implementeren van het nieuwe beleid. Dit doen we gezamenlijk met de sociale teams, externe partners en onze inwoners. In de uitvoering willen we ontschotten en vraaggericht en integraal te werk gaan.

Project vroegsignalering

Het thema vroegsignalering is één van de speerpunten van het nieuwe beleid rondom armoede en schuldhulpverlening. Inwoners met (een risico op) problematische schulden willen we een zo vroeg mogelijk stadium in beeld krijgen door te kijken naar betalingsachterstanden van de vaste lasten. Denk aan de huur, zorgverzekering en energie. Het doel is om te voorkomen dat mensen in de problematische schulden komen door vroegtijdig te signaleren en outreachende hulp aan te bieden. In 2018 is een werkgroep gestart om deze aanpak verder uit te werken. Gezamenlijk met de sociale teams, WPDA en GKB is een pilot gestart gericht op de achterstanden bij de zorgverzekering.

Door de positieve resultaten wordt in het najaar 2018 het project verder uitgewerkt en wordt ook in dit kader gekeken naar de samenwerking en afspraken met de woningcorporaties. Het betreft dan achterstanden met betrekking tot het betalen van de huur.

Pilot schulden

Er is een pilot uitgevoerd met het platform burgerparticipatie over het thema armoede en schulden. Het doel van de pilot was om input op te halen voor het nieuwe beleid van de gemeente en het beleid te toetsen. Door middel van dialogotafels zijn we met ervaringsdeskundigen in gesprek gegaan om op te halen wat zij denken nodig te hebben en waar de gemeente extra op in zou moeten zetten. De bijeenkomsten hebben zowel de inwoners als de gemeente iets opgeleverd. De mensen voelden zich gehoord en serieus genomen. Ervaringsdeskundigen ontmoeten elkaar, denken met elkaar mee en inspireren elkaar. Ook hebben inwoners zelf stappen gezet waardoor er verbetering kwam in de eigen situatie. Daarnaast hebben de gesprekken gezorgd voor wederzijds begrip. De gemeente heeft meer inzicht door te luisteren naar de ervaringen van inwoners. De genoemde punten en aanbevelingen zijn verwerkt in het nieuwe beleid van de gemeente.

De pilot met het platform bevestigt het belang om bij beleidsontwikkeling inwoners te betrekken en om met inwoners in gesprek te gaan. De gemeente wil de komende tijd inzetten op het betrekken en inzetten van ervaringsdeskundigen.

2.7.2 Burgerparticipatie – overheidsparticipatie

Er is een voorstel ontwikkeld voor een nieuwe participatievorm met als doel om inwoners vroegtijdig bij beleid te betrekken door middel van co-creatie. Dit zal de huidige structuur van adviesraden in het sociale domein vervangen en zal breder toepasbaar worden dan alleen dit domein. De opstart van het platform burgerparticipatie heeft in het najaar van 2017 plaatsgevonden. In 2018 wordt geëxperimenteerd met pilots om inwoners vroegtijdig te betrekken.

Eén van deze pilots betreft de herijking van de kadernota “meedoen is de norm, werk het doel”. Met het platform wordt een traject ontwikkeld om inwoners en ondernemers bij het onderdeel ‘re-integratie’ te betrekken door middel van co-creatie.

Mijnbuurtje.nl : een methode voor burgerparticipatie en te komen tot verbinding tussen inwoners

Vanuit diverse hoeken is aangegeven dat er veel behoefte is aan een digitale sociale kaart van Tynaarlo. Deze vraag komt uit de gemeenteraad, van inwoners (dit kwam onder meer naar voren in het onderzoek naar het niet-gebruik van ondersteuning), sociaal team medewerkers en huisartsen. Mijnbuurtje.nl is opgebouwd uit een online buurtplatform en uit de sociale kaart. De kracht van mijnbuurtje.nl is dat het gedragen moet worden door buurtverbinders. Dit zijn mensen uit de dorpen die enthousiast zijn over de mogelijkheden van het online buurtplatform en zich willen inzetten voor hun dorp.

Voor de zomervakantie zijn er twee informatiebijeenkomsten georganiseerd. Daaruit bleek dat mijn.buurtje.nl aansluit bij de behoefte van inwoners uit Zuidlaren en De Groeve.

Een van de doelen was om buurtverbinders te werven. Dit is gelukt, momenteel zijn er 10 enthousiaste buurtverbinders, een mix van enthousiaste inwoners en professionals.

De buurtverbinders hebben hun eerste trainingsdag gehad, er volgen nog twee dagen. In de training leren de verbinders elkaar kennen en leren ze hoe het platform werkt en hoe dit platform geïmplementeerd kan worden. De verwachting is dat het buurtplatform rond de jaarwisseling live gaat.

Daarnaast is er nog de sociale kaart, dit is een aparte module van mijnbuurtje.nl. Deze module wordt gevuld en beheerd door de gemeente. De bedoeling is om vooral activiteiten in het voorliggende veld op te nemen. Het streven is om de sociale kaart begin volgend jaar klaar te hebben.

Inclusie

De gemeente wil de participatie van mensen met een beperking verbeteren. Om stapsgewijs te werken aan een inclusieve en toegankelijke samenleving, werkt de gemeente gezamenlijk met het VN-panel aan een inclusie-agenda. Naar aanleiding van de evaluatie van de uitvoering in 2017 is dit jaar een visienotitie uitgewerkt en een beleidskader over fysieke toegankelijkheid. Beide notities worden aan het eind van het jaar nog ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Jongerenparticipatie

De raad heeft in 2017 een initiatiefvoorstel aangenomen om onderzoek te doen op welke manier jongerenparticipatie in Tynaarlo vorm kan krijgen. In de eerste helft 2018 is er onderzoek gedaan onder jongeren met de vraag of ze meer betrokken willen worden bij de gemeente en op welke manier. Op dit moment wordt gezamenlijk met een groep jongeren het vormgeven van jongerenparticipatie verder uitgewerkt.

3. Financiële stand van zaken

In de Voorjaarsnota is, op grond van de uitgaven in de eerste drie maanden, de verwachting uitgesproken dat we in 2018 niet uit zullen komen met de beschikbare budgetten in het Sociaal Domein. Deze prognose is voor wat betreft de Wmo ongewijzigd; voor de WMO verwachten we een budgetneutraal saldo, en mogelijk een lichtnegatief resultaat.

Op basis van de cijfers van het eerste halfjaar wordt voor de Jeugd een groter negatief resultaat verwacht dan in de Voorjaarsnota is opgenomen, van € 1,5 mln bij de voorjaarsbrief naar nu € 2,8 mln. Voor 2018 is op basis van de 2^e bestuursrapportage van de WPDA en Alescon het verwachte tekort afgerond € 0,1 mln.

Wmo: Voor wat betreft het Beschermd Wonen wordt door de uitvoerende centrumgemeente Assen over 2018 een lager positief resultaat verwacht als over 2017.

In de prognose over 2018 van de WMO-uitgaven gaan we er van uit dat de verwachte uitgaven binnen de bestaande middelen van het totaal beschikbaar WMO budget ad € 6,3 miljoen gedekt kunnen worden. Binnen dit budget zijn wel kleine verschuivingen zichtbaar, zoals van PGB naar Zorg in natura.

Jeugd: ten aanzien van de Jeugd is de verwachting, op basis van de eerste halfjaarcijfers, dat we in 2018 niet uit zullen komen met de beschikbare middelen; er wordt een negatief resultaat verwacht van € 2,8 miljoen. Het budget neemt in 2018 weliswaar weer toe (tot € 5,6 miljoen, na eerder te zijn gedaald van € 6,4 miljoen in 2015 naar € 5,3 miljoen in 2017), maar de in 2017 gestegen kosten van de zorg in natura worden op het in de loop van 2017 bereikte niveau gecontinueerd. De kosten van de zorg voor de Jeugd zullen alleen daardoor in 2018 al hoger uitkomen dan in 2017. Daarnaast wordt er meer dan in 2017 (duurdere) zorg op niveau 7 en 8 ingezet. Ook nemen de kosten van de geëscaleerde jeugdzorg en de kosten verbonden aan het LTA (Landelijk Transitie Arrangement) toe.

In 2017 hebben we een toename gezien van het aantal cliënten met jeugdzorg in natura. Op basis van de cijfers over het eerste kwartaal van 2018 is in de Voorjaarsnota de verwachting uitgesproken dat de stijging van het aantal cliënten met jeugdhulp zich in 2018 niet verder zal voortzetten. Die verwachting lijkt, met uitzondering van de geëscaleerde jeugdzorg, ook uit te komen.

Op grond van de toegenomen zorgvraag bij de Jeugd en de omvang van de budgetten, zullen de uitgaven en opbrengsten waarschijnlijk ook niet op korte termijn met elkaar in evenwicht komen. In paragraaf 2.6.1 (Financiële tekorten jeugdhulp) is ook op dit onderwerp ingegaan.

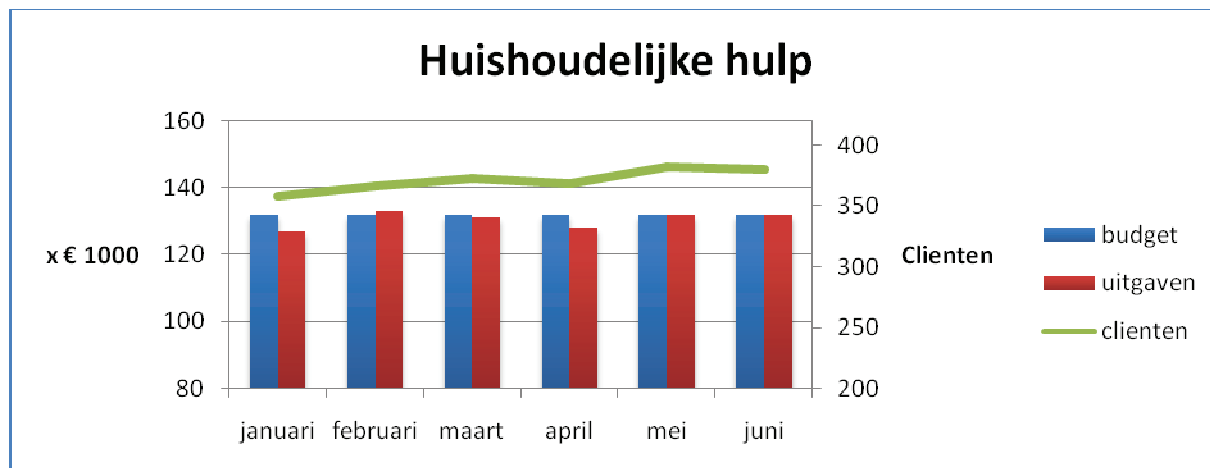
In paragraaf 8 is de meerjarenontwikkeling van de uitgaven opgenomen.

4. WMO

In deze paragraaf lichten we de belangrijkste ontwikkelingen toe in de diverse onderdelen die binnen de WMO vallen. Het gaat hierbij met name om de uitgaven voor de huishoudelijke hulp (incl. toeslag) en de uitgaven voor de nieuwe WMO taken (groeps- en dagbesteding en begeleiding).

A. Huishoudelijke hulp (budget € 1.585.000)

De ontwikkeling van de uitgaven en het aantal cliënten in de huishoudelijke hulp wordt als volgt weergegeven:

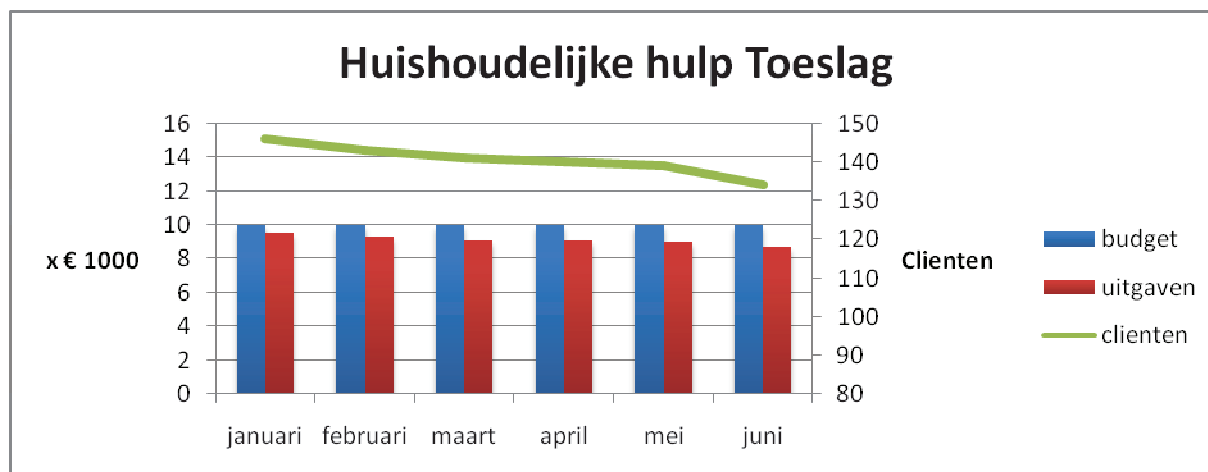

Het aantal cliënten bedroeg in januari 358 en is gestegen tot 380 in juni. Met dat aantal zijn de uitgaven gelijk aan het beschikbare budget. Het (interne) budget is ten opzichte van vorig jaar met ruim 10% verhoogd als gevolg van de verwachte hogere cliëntenaantallen. In de laatste vier maanden van 2017 was het gemiddeld aantal cliënten per periode 350. De verwachte stijging van het cliëntenaantal heeft in de eerste perioden van 2018 dus ook feitelijk plaatsgevonden.

B. Huishoudelijke Hulp Toeslag (budget € 120.000)

Met ingang van 2015 heeft een grote beleidswijziging plaatsgevonden op het gebied van de huishoudelijke hulp. Mensen die zelf de regie kunnen voeren, komen vanaf 1 mei 2015 niet meer in aanmerking voor huishoudelijke hulp. Ter compensatie heeft de Minister een incidenteel budget beschikbaar gesteld (voor Tynaarlo in 2015 € 316.000, in 2016 € 456.000) voor een toeslag van € 7,50 waarmee een korting kon worden gegeven op de (eigen) inhuur van een huishoudelijke hulp. De gemeente Tynaarlo heeft besloten om de regeling ook in 2018 voort te zetten. De verhoging van de toeslag van € 7,50 naar € 10 per uur wordt echter niet doorgevoerd omdat hiervoor binnen de bestaande begroting geen dekking is.

De ontwikkeling van het aantal cliënten dat gebruik maakt van de huishoudelijke hulp toeslag, en de bijbehorende uitgaven, staat in de grafiek hieronder.

Het aantal cliënten is licht dalend en daalt van 146 in januari 2018 naar 134 in juni 2018. In september 2017 bedroeg het aantal cliënten nog 153. Uitgaande van deze ontwikkeling zullen we eindejaars binnen de beschikbare middelen blijven.

C. Eigen Bijdragen(budget € -338.000)

De verwachting is dat we in 2018 voor zo'n € 0,338 miljoen aan eigen bijdragen gaan ontvangen (tegenover € 0,38 miljoen in 2017). De eigen bijdragen betreffen de eigen bijdrage voor de WMO-taken. De eigen bijdrage voor de Jeugd is als gevolg van besluitvorming op rijksniveau niet aan de orde.

Tot september 2018 is een bedrag van € 223.265,= aan eigen bijdragen ontvangen. Deze ontvangsten lopen daarmee in de pas met de verwachtingen.

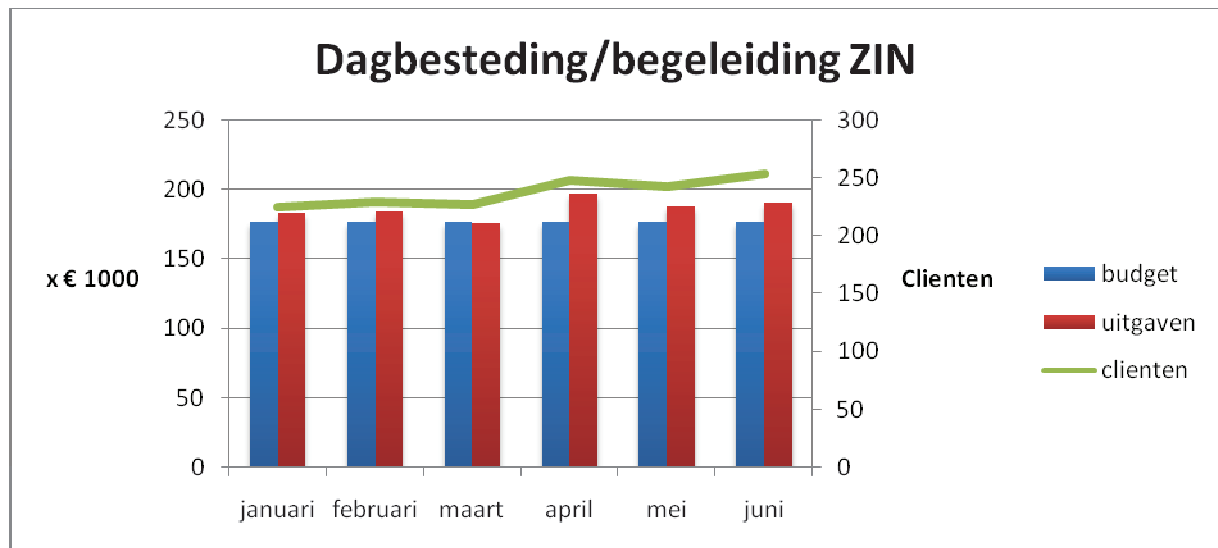
D. Dagbesteding en Begeleiding

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in het kader van de decentralisaties taken overgeheveld van de AWBZ naar de gemeenten. De belangrijkste uitgaven betreffen de uitgaven voor individuele begeleiding en groeps-/en dagbesteding. Hierbij wordt zorg verstrekt middels zorg in natura en daarnaast worden Persoonsgebonden Budgetten (PGB's) verstrekt. In onderstaande grafieken wordt de ontwikkeling in de verschillende uitgaven weergegeven.

Met ingang van 1 januari 2016 loopt het traject van zorgtoekenning tot en met de daadwerkelijke facturering via het zogenaamde digitale berichtenverkeer. Alle zorgleveranciers zijn hier inmiddels op aangesloten. Er zijn nog steeds enkele zorgleveranciers die achterblijven met het daadwerkelijk factureren van zorgkosten, maar in vergelijking met 2017 is het tijdig factureren verbeterd. In de hierna genoemde uitgaven, maar ook bij de andere Wmo-uitgaven, zijn wij uitgegaan van een percentage van de verplichtingen (95%) die zijn aangegaan en niet van de werkelijke facturering. Dat percentage is gebaseerd op de ervaringen over 2017. Bij de kosten van dagbesteding/begeleiding zat in 2017 overigens weinig verschil tussen de omvang van de verplichting en het uiteindelijk gefactureerde bedrag.

Zorg in Natura (budget € 2.122.000)

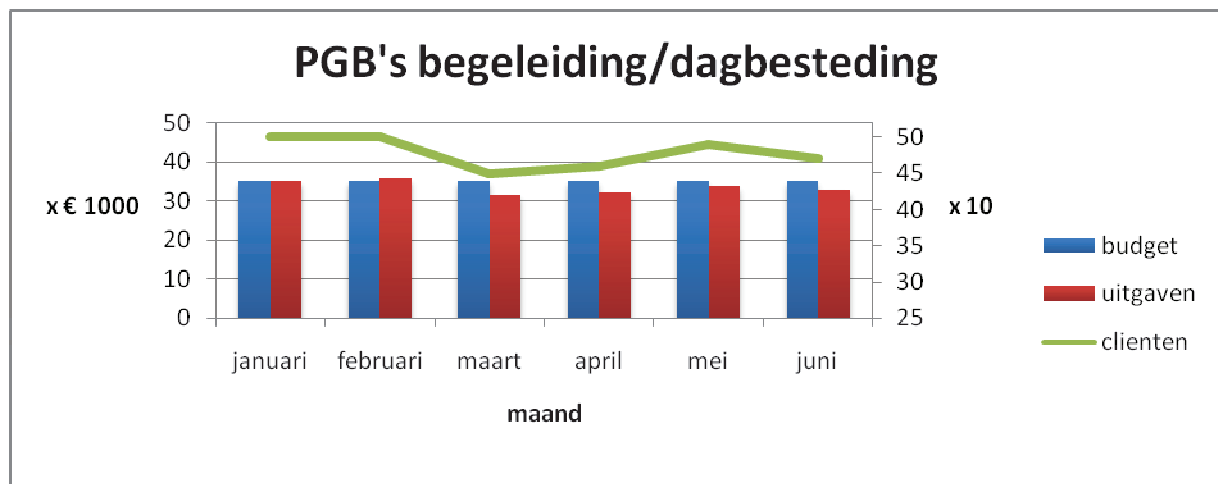
De ontwikkeling in de uitgaven voor begeleiding en dagbesteding (zorg in natura) is als volgt:

Het aantal cliënten was in het eerste kwartaal redelijk stabiel, maar is in het tweede kwartaal toegenomen. In januari 2018 waren er 225 cliënten, in juni 2018 waren dat er 254. Het budget voor 2018 is in vergelijking met 2017 met 10% verhoogd, het budget voor de PGB's is daarentegen verlaagd (verschuiving van kosten). Op basis van de cijfers over het eerste halfjaar van 2018 wordt voor het hele jaar op deze post een klein tekort verwacht.

PGB's Begeleiding/dagbesteding (budget € 422.000)

Voor de begeleiding en dagbesteding worden ook PGB's beschikbaar gesteld. In onderstaande grafiek wordt de ontwikkeling weergegeven.

Het aantal cliënten met een PGB voor begeleiding/dagbesteding is in januari 2018 50. In juni 2018 is dit aantal 47. De verwachting is dat we daarmee binnen de budgetten zullen blijven. Er is al langere tijd een verschuiving zichtbaar van de kosten van de PGB's naar de kosten voor zorg in natura.

E. Beschermd Wonen

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor beschermd wonen. De financiering daarvan loopt nu nog via onze centrumgemeente Assen.

De gemeente Assen heeft aangegeven dat er over 2017 een behoorlijk overschot was. Hiervan heeft de gemeente Tynaarlo uiteindelijk € 657.903 ontvangen. De eerste prognose van de gemeente Assen voor 2018 zou voor de gemeente Tynaarlo uitkomen op een vergelijkbaar positief resultaat, maar de centrumgemeente heeft inmiddels laten weten dat die prognose naar beneden moet worden bijgesteld als gevolg van de toegenomen uitgaven voor Beschermd Wonen. In de begroting wordt nu uitgegaan van een te ontvangen bedrag van bijna € 550.000.

5. Jeugdhulp

Zorg in natura (budget € 4,22 miljoen)

Met ingang van 1 januari 2017 wordt de Jeugdwet in NMD (Noord- en Midden Drenthe) verband uitgevoerd. De financiële uitvoering vindt plaats per gemeente, met uitzondering van de bovenregionale jeugdzorg, die vindt plaats op Drenthe breed niveau.

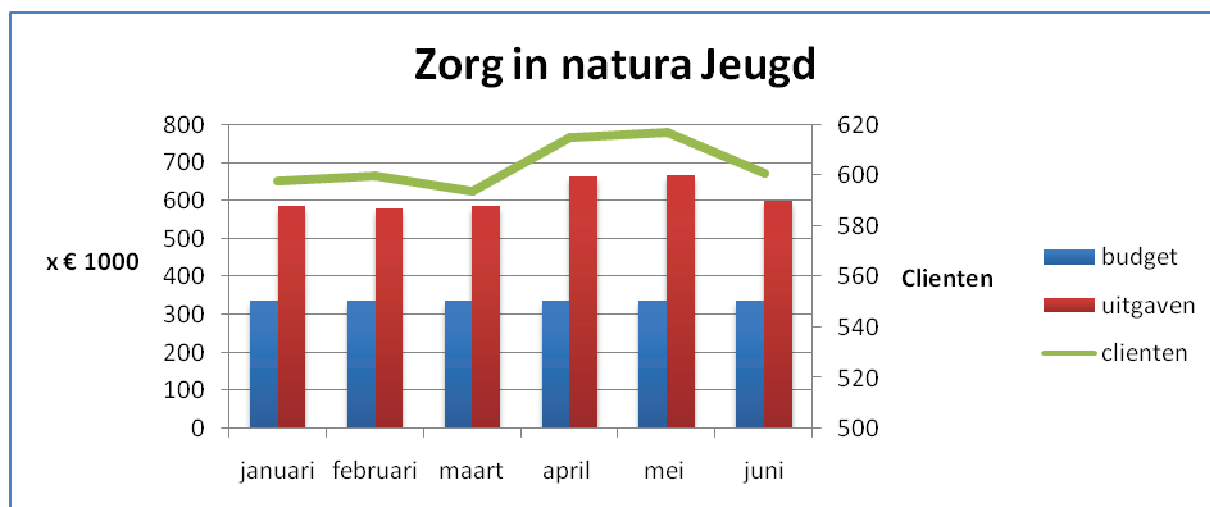
De uitgaven van de zorg in natura worden onderstaand weergegeven. De cijfers laten zien dat er, ook in het tweede kwartaal, een stijgende trend zit in de uitgaven. Het aantal cliënten lijkt zich te stabiliseren, maar er is wel zwaardere, en dus duurdere zorg ingezet.

Het aantal cliënten met zorg in natura (niet-geëscaleerd) is tussen januari 2017 en 1 april 2018 gestegen van 484 naar 595, met een uitschieter van 615 in december 2017. In juni 2018 waren er 601 cliënten. Er lijkt nu sprake te zijn van een redelijk stabiele situatie met een gemiddeld cliëntenaantal van 600. Het voor 2018 verwachte negatieve resultaat op de jeugdhulp wordt nagenoeg uitsluitend veroorzaakt door de kosten van de zorg in natura en is het gevolg van de combinatie van een groter aantal cliënten (in vergelijking met 2017) en de inzet van duurdere zorg.

In de grafiek hieronder is, op basis van de ervaringen over 2017, als uitgangspunt genomen dat 90% van de opgenomen verplichtingen daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Ook bij de zorgkosten die horen bij interventieniveau 8 (IVN8), met een bijbehorende prijs per etmaal, is uitgegaan van een realisatiepercentage van 90% van de opgenomen verplichting. De uiteindelijke kosten kunnen hier echter behoorlijk van afwijken; pas bij de facturatie is bekend hoeveel etmalen zorg er werkelijk zijn geleverd.

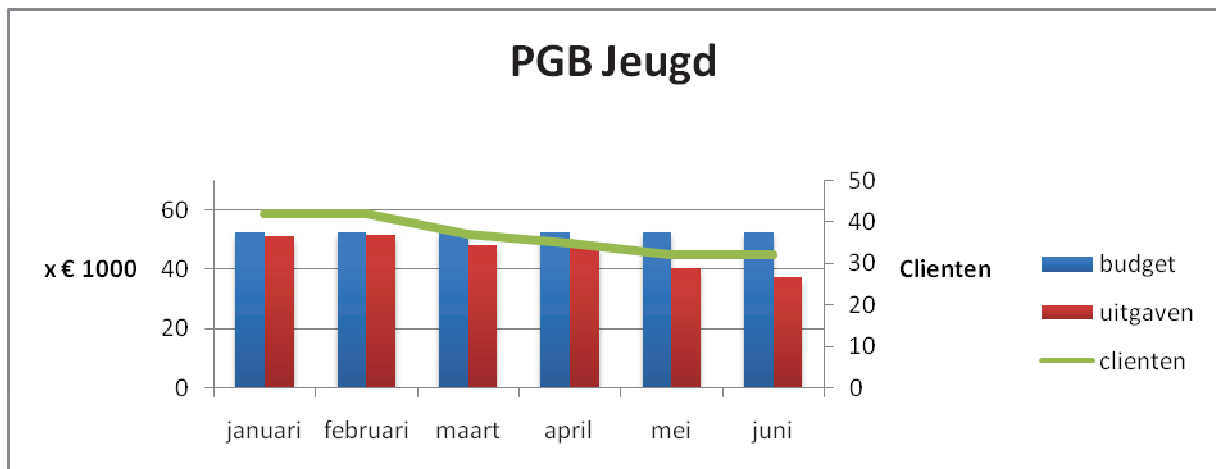
Onder de kosten van IVN8 vallen ook de (hoge) kosten van cliënten die verblijven in een in de gemeente gevestigde voorziening van VNN. Voor deze kosten is in NMD-verband besloten dat voor het jaar 2017 het zogenaamde solidariteitsbeginsel alsnog wordt toegepast; de kosten in 2018 komen voor rekening van de gemeente Tynaarlo. Zie ook paragraaf 2.6.1 (Financiële tekorten jeugdhulp).

In de grafiek zijn nu ook de kosten van de geëscaleerde jeugdhulp en de kosten verbonden aan het zogenaamde LTA (Landelijk Transitie Arrangement) opgenomen. Ook deze kostensoorten laten in de eerste helft van 2018, in vergelijking met 2017, een stijging zien.

PGB's Jeugd (budget € 630.000)

De uitgaven voor de PGB's zijn onderstaand per periode weergegeven. Het aantal cliënten bedroeg in januari 2018 42 en is gedaald naar 32 in de maand juni 2018. Het verwachte bedrag aan uitgaven voor PGB's zal daardoor binnen de gestelde budgetten blijven.

Bovenregionale jeugdhulp (budget € 180.000)

De bovenregionale jeugdzorg wordt door de coördinerende gemeente Hoogeveen uitgevoerd. De uiteindelijke bijdrage in de kosten bedroeg voor de gemeente Tynaarlo in 2017 € 270.000. De coördinerende gemeente heeft aangegeven dat voor 2018 € 180.000 aan kosten worden verwacht, waarvan ongeveer € 20.000 in verband met de uitvoering.

6. Participatie

WPDA

De WPDA rapporteert per trimester. Over het tweede van 2018 hebben wij wel de cijfers ontvangen, maar nog geen inhoudelijke toelichting. Op basis van de 2e rapportage van de WPDA over het eerste half jaar van 2018 verwachten wij dat wij een extra bijdrage moeten leveren aan de WPDA van afgerond € 70.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- **Bijstandsverlening**
De uitgaven voor de Bijstandsverlening vallen € 620.000 hoger uit dan geraamd. Daar staan ook extra inkomsten vanuit het Rijk van € 520.000 tegenover, per saldo een nadeel van € 120.000. Het verstrekken van uitkeringen is een openeinderegeling.
- **Bijzondere bijstand en minimabeleid**
De uitgaven voor bijzondere bijstand en minimabeleid vallen € 130.000 hoger uit dan geraamd. Het tekort wordt aangevuld vanuit het gemeentelijke budget voor WTCG, conform afspraken met de Raad.
- **Integratiebudget**
De uitgaven voor re-integratie vallen € 50.000 lager uit dan geraamd. Een verklaring van de stijging van de lasten kunnen we vaststellen wanneer de inhoudelijke rapportage van de WPDA over de 2de trimester binnen is. Bij het eerste kwartaal werd ingeschat dat er een bedrag van €93.000,- niet besteedt zou worden. Bestuurlijk is de vraag neergelegd om te onderzoeken hoe deze middelen in 2018 nog besteedt kan worden. Dit heeft geleid tot het starten van project wat bij De Buitenplaats en Visio De Brink wordt uitgevoerd. De kern hiervan is dat inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt geplaatst worden op werkontwikkelplekken en daarbij jobcoaching krijgen, zodat zij naar de arbeidsmarkt kunnen. Volledige re-integratiebedrag wordt niet benut, omdat alle cliënten een traject volgen. Met WPDA wordt hierover regelmatig overleg gevoerd.
- **Alescon**
Per 1 januari 2018 zijn medewerkers van AwerC-Flex B.V. na een rechtzaak met de FNV in dienst getreden van Alescon. Het risico bestaat dat de pensioenuitvoerder van Alescon PWRI voor deze medewerkers premies gaat vorderen over de periode 2013-2017.
Dit terwijl aan de oude pensioenuitvoerder, die van AwerC-Flex B.V., over deze periode ook premies zijn afgedragen. Wanneer een formele claim wordt gelegd zal door Alescon dit aan de rechter worden voorgelegd..
De belastingdienst doet momenteel onderzoek naar het feitelijk werkgeverschap over deze periode. Dit leidt mogelijk tot naheffingsaanslagen.

Daarnaast bestaat op dit moment (juli 2018) een interpretatieverschil over de uitleg van de vaststellingsovereenkomst van januari 2018, tussen Alescon en de FNV. Dit gaat over de medewerkers van AwerC-Flex BV die niet werkzaam zijn bij Alescon maar bij andere werkgevers. Hierover voert Alescon overleg met de FNV.

- **Stavaza invlechting en ontvlechting Alescon.**
De ontvlechting van Alescon ligt op koers. De bestuurlijke en politieke besluitvorming is afgerond. Hiermee is de opheffing van de GR Alescon een feit. Ook de werkzaamheden met betrekking tot de liquidatie van Alescon liggen op koers. Alle medewerkers van Alescon (SW-medewerkers en niet –SW medewerkers weten waar ze naar toe gaan. Er is met de vakbonden hierover een akkoord afgesloten.

De invlechting van de werkzaamheden van Alescon naar de WPDA zijn in een voorbereidend stadium. Er is een Plan van Aanpak, waarbij uit wordt gegaan dat per 1-1-2019 de overgang

van de medewerkers is geregeld. Zowel wat betreft werkgeverstaken als het 'warm' ontvangen van deze nieuwe medewerkers voor Alescon. Belangrijk uitgangspunt is dat het werk van Alescon ook na 1-1-2019 optimaal wordt voortgezet.

Een aangepaste begroting 2019 van de WPDA verwachten medio oktober. Deze wordt aan de raad voorgelegd.

7. Uitkomsten septembercirculaire voor integratie uitkering sociaal domein 2018

De ontwikkeling van de integratie uitkering sociaal domein voor 2018 is zichtbaar in de onderstaande tabel. De uitkomsten van de septembercirculaire 2018 worden afgezet tegen de uitkomsten van de meicirculaire 2018. Er zijn geen grote wijzigingen te melden

Circulaire	WMO nieuwe taken	Jeugd	Participatie	Totaal Sociaal Domein	Integratie- uitkering WMO oud	Totaal inclusief Integratie- uitkering
Mei 2018	4.255.941	5.805.424	669.412	10.730.777	2.553.859	13.284.636
Sep 2018	4.246.496	5.805.424	697.412	10.749.332	2.553.859	13.303.191
Verschil	-9.445	0	28.000	18.555	0	18.555

Tabel: De ontwikkeling van de Rijksbijdrage voor het Sociaal Domein